

Savoir sans Frontières

ECONOMICON

Câu chuyện về sự ra đời
và vận hành của nền kinh tế

Jean-Pierre Petit

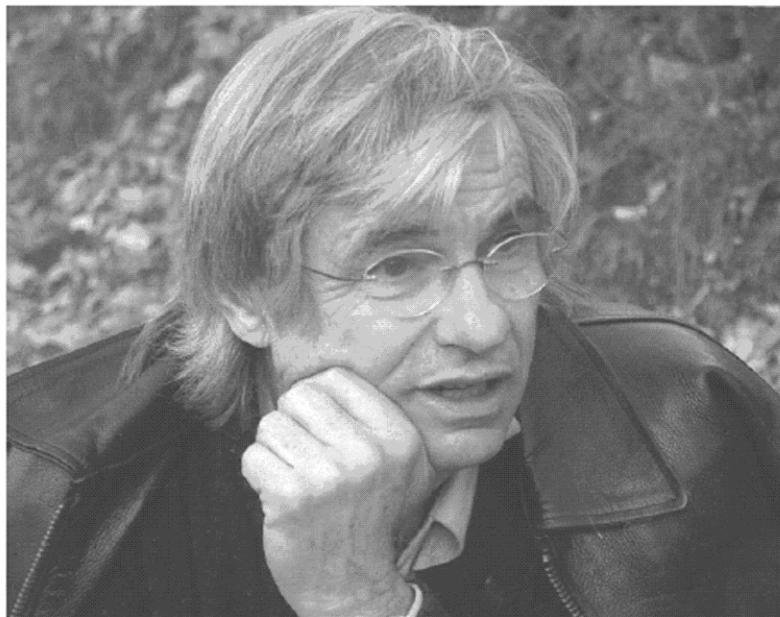

<http://www.savoir-sans-frontieres.com>

Tri thức không biên giới

Thành lập theo Luật Hiệp hội 1901
Villa Jean-Christophe, 206 đường Montagnère, 84120, Pháp

<http://www.savoir-sans-frontieres.com>

Jean-Pierre Petit, chủ tịch hiệp hội : Từng phụ trách nghiên cứu tại Trung tâm Nghiên cứu Khoa học Quốc gia Pháp (CNRS), chuyên gia nghiên cứu vũ trụ, người sáng lập ra một thể loại truyện tranh mới : truyện tranh khoa học. Năm 2005, ông đã quyết định đưa hơn 20 tác phẩm của mình lên mạng và cho phép người xem tải miễn phí từ trang web của ông. Ông cũng là người thành lập hiệp hội Tri thức không biên giới, hoạt động phi lợi nhuận vì mục đích phổ biến các kiến thức khoa học kỹ thuật đi khắp thế giới. Từ những nguồn đóng góp tự nguyện, năm 2006, Hiệp hội trích ra 150 euros trả cho mỗi dịch giả (bao gồm cả phí chuyển tiền). Mỗi ngày đều có rất nhiều người tham gia dịch, góp phần làm tăng số lượng các tập truyện được dịch (năm 2005, truyện đã được dịch ra 18 thứ tiếng, có cả tiếng Lào và tiếng Ruanda).

Các giáo viên có thể tải truyện về dưới dạng tập tin PDF, sử dụng toàn bộ hoặc một phần tác phẩm để phục vụ cho việc giảng dạy nếu đó là hoạt động phi lợi nhuận. Truyện cũng có thể được đưa vào thư viện địa phương, thư viện các trường phổ thông và đại học dưới dạng sách in hoặc lưu trên mạng nội bộ.

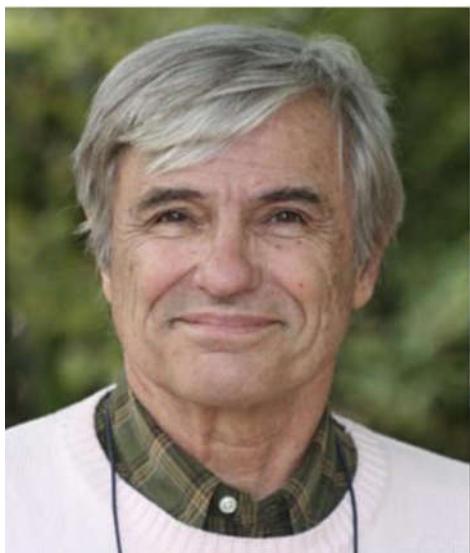
Tác giả cũng đã bắt đầu viết những tập truyện đơn giản dễ hiểu hơn (dành cho lứa tuổi 12), bổ sung cho bộ truyện hiện có. Ngoài ra hiệp hội cũng đang chuẩn bị để cho ra đời các tập truyện « nói » dành cho người không biết chữ và truyện « song ngữ » giúp người đọc học tiếng nước ngoài từ tiếng mẹ đẻ.

Hiệp hội vẫn đang không ngừng tìm kiếm các dịch giả có kiến thức về lĩnh vực khoa học kỹ thuật để có thể chuyển ngữ các tập truyện sang ngôn ngữ mẹ đẻ của họ một cách chính xác nhất.

Hiệp hội cũng rất mong nhận được sự đóng góp của mọi người (dưới dạng ngân phiếu chuyển cho Hiệp hội Savoir sans Frontières). Phần lớn nguồn tài chính của hiệp hội vào năm 2006 được dùng để chi trả cho công tác dịch thuật

Kiến thức không biên giới

Hiệp hội phi lợi nhuận được thành lập vào năm 2005 và do hai nhà khoa học người Pháp quản lý. Mục đích: phổ biến kiến thức khoa học bằng cách sử dụng ban nhạc được vẽ qua các tệp PDF có thể tải xuống miễn phí. Năm 2020: 565 bản dịch sang 40 ngôn ngữ đã đạt được. Với hơn 500.000 lượt tải xuống.

Jean-Pierre Petit

Gilles d'Agostini

Hiệp hội là hoàn toàn tự nguyện. Số tiền quyên góp hoàn toàn cho các dịch giả.

Để đóng góp, hãy sử dụng nút
PayPal trên trang chủ:

<http://www.savoir-sans-frontieres.com>

DANH SÁCH THÀNH VIÊN THAM GIA THỰC HIỆN VIỆC BIÊN DỊCH

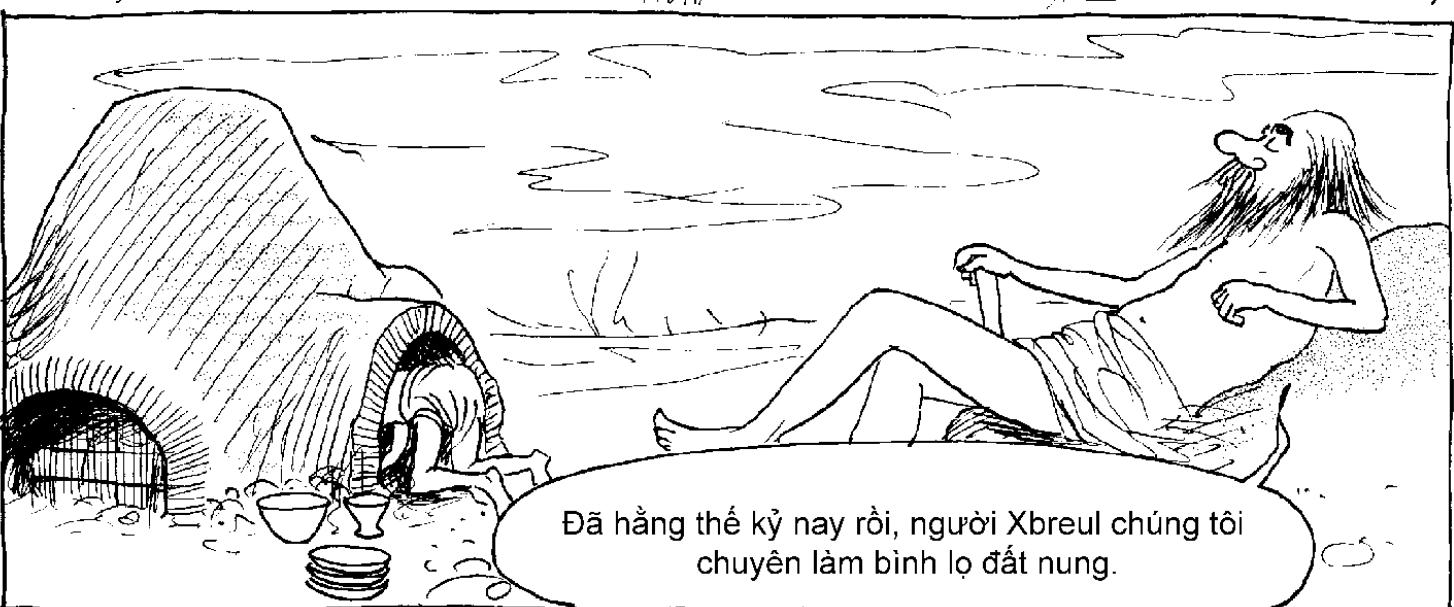
Nhóm IT – Groupe IT
Bùi Thị Mai Linh
Đường Gia Vinh
Trương Hoàng Long

Chỉnh sửa nội dung – Relecteur
Lê Thị Hằng Giang

Nhóm biên dịch – Groupe Traducteurs
Trần Thị Ngọc Thu
Vương Ngọc Yên
Hà Xuân Dũng
Phạm Thái Hoài Hương
Võ Thị Phương Mai

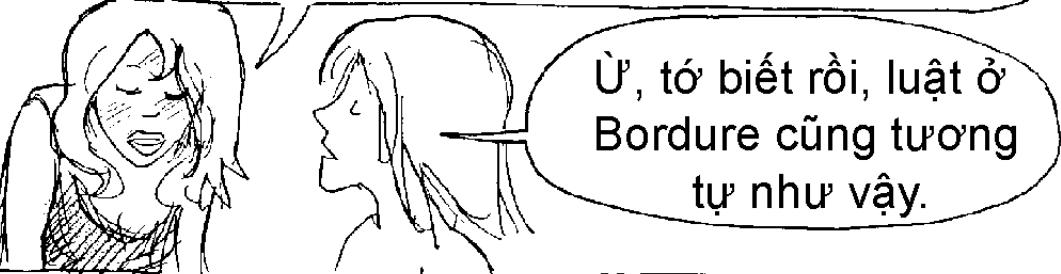
Ngày xưa ngày xưa ở vùng Bordure...

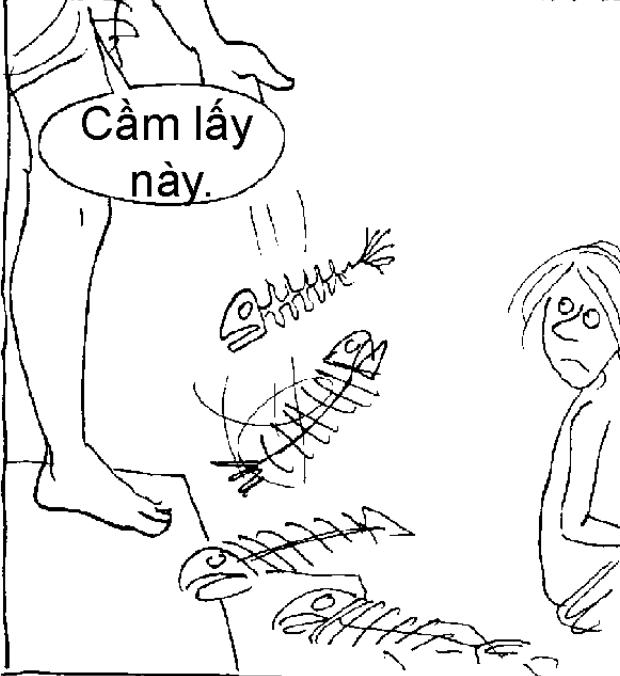

Mà ông ta chỉ cho tớ ăn vừa đủ để không chết đói thôi.
Nhưng tớ có thể làm được gì chứ? Dòng sông
thuộc về người Kroumirs còn tớ lại là người Teuhl.
Theo luật thì chỉ có người Kroumirs mới được phép
khai thác con sông mà thần Kefal đã trao cho họ.

Ừ, tớ biết rồi, luật ở
Bordure cũng tương
tự như vậy.

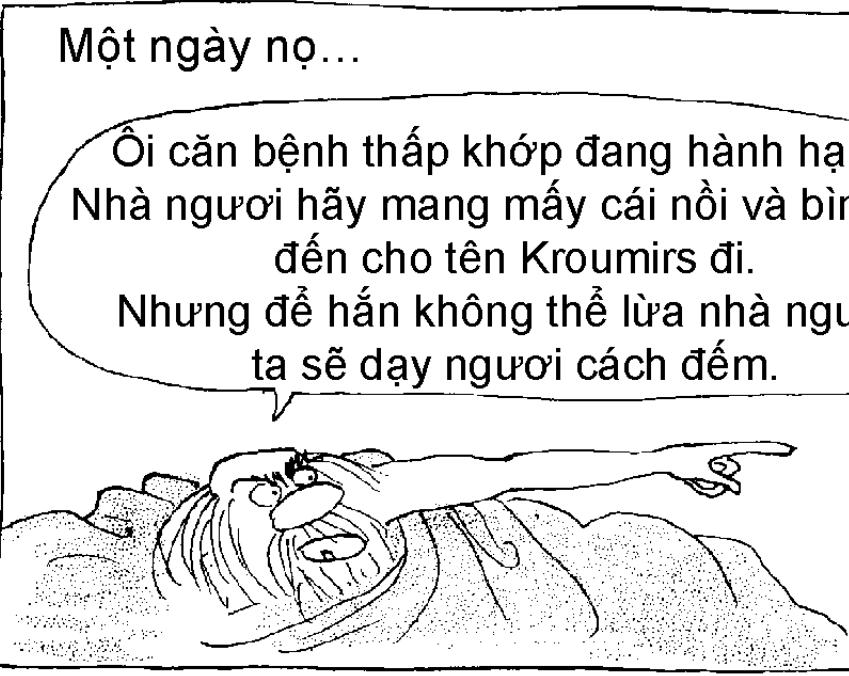

Cầm lấy
này.

Cuộc sống cứ thế trôi qua. Người Bordure dùng nồi đất của mình để đổi lấy cá của người Kroumirs. Trong khi đó người Polaks ở miền nam thì có muối. Với muối này họ có thể ướp cá và nấu chúng trong những cái nồi đất của mình. Điều này dẫn đến việc thông thương cùng với người Polaks. Đến phiên mình, người Polaks cũng ...

Một ngày nọ...

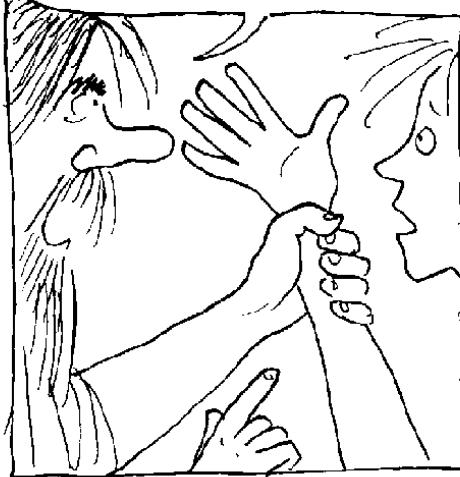
Ôi căn bệnh thấp khớp đang hành hạ ta !
Nhà ngươi hãy mang mấy cái nồi và bình đất
đến cho tên Kroumirs đi.
Nhưng để hắn không thể lừa nhà ngươi,
ta sẽ dạy ngươi cách đếm.

Dạy gì cơ ạ ?

KẾ TOÁN

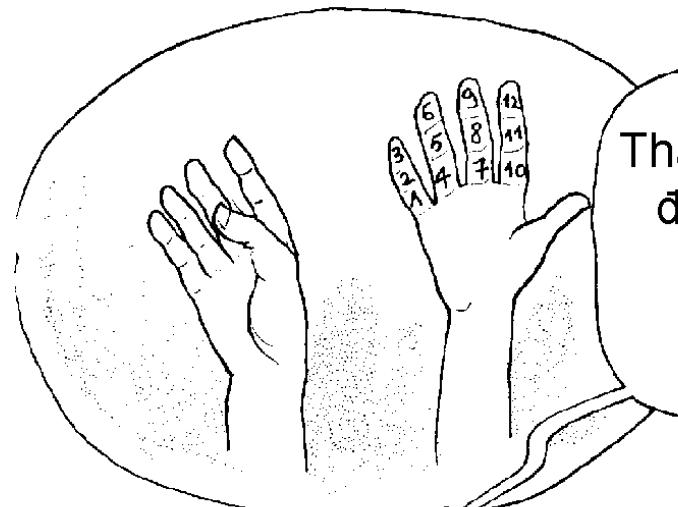
Ta sẽ dạy ngươi bí mật của những ngón tay. Nghe này, tên ngốc.
Ngươi có thấy những ngón tay trên bàn tay nhà ngươi không ?
Mỗi ngón đều có đốt đúng không ?

Ta không phải dạy nhà ngươi những việc này.
Nhưng nếu ta không làm thế, tên Kroumirs kia
sẽ xỏ mũi nhà ngươi đó.

Mà ta thì không thích tên nào
qua mặt ta cả.

Thấy không, ngươi có thể dùng ngón cái
để đánh dấu thứ tự các đốt ngón tay.
Đếm xong ngươi sẽ có đến 12.
Hãy dùng vỏ cây để đánh dấu nó

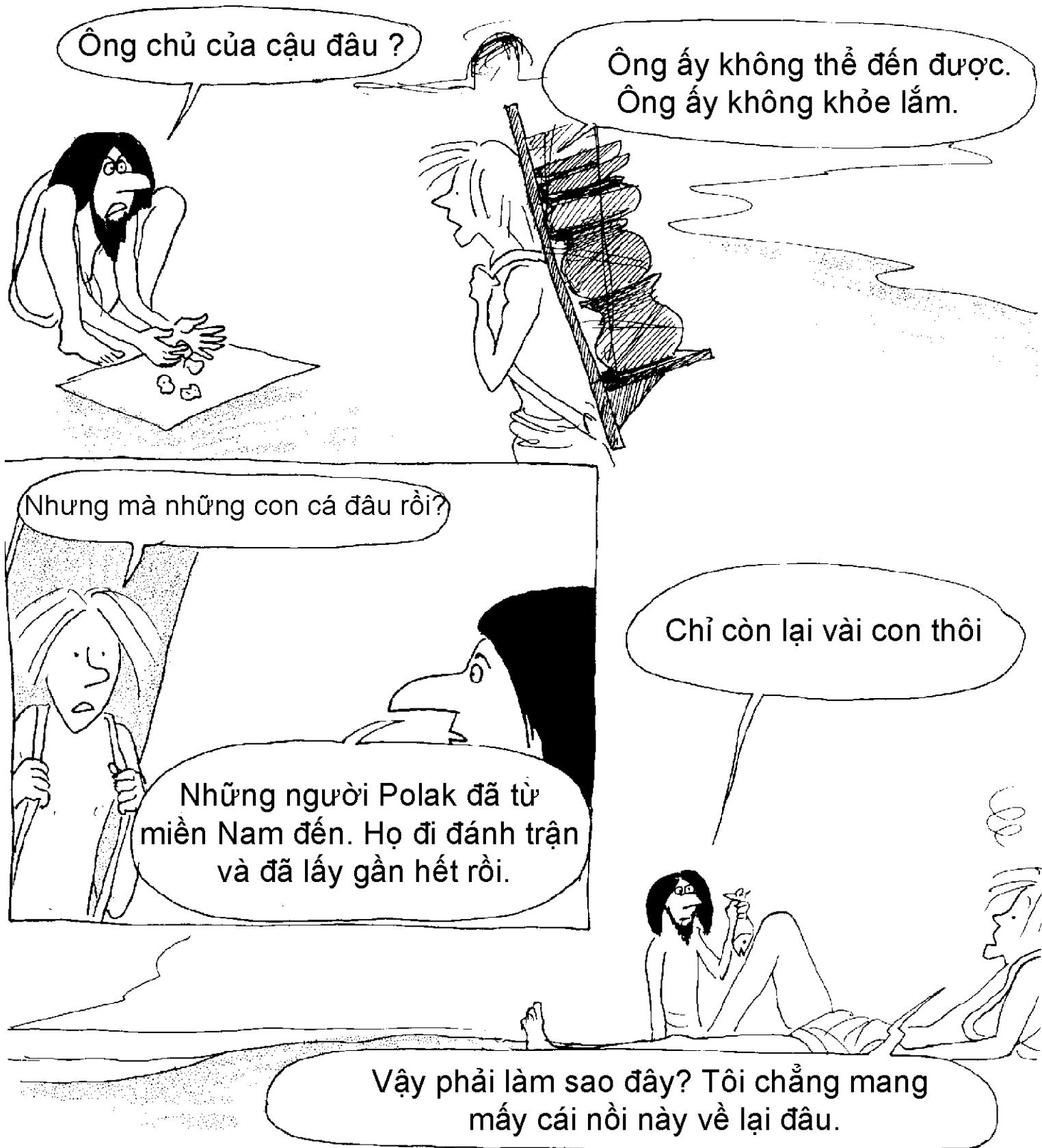

Hãy đi đi và chớ có tiết lộ bí mật
với ai nhé, nếu không thần Wall
sẽ trừng phạt nhà ngươi. Và
nhớ cho ta xem kết quả đây.

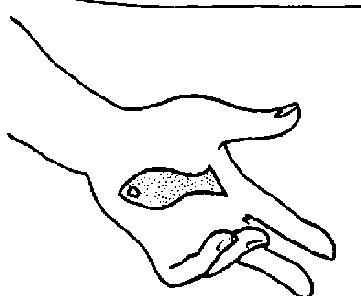

Và nếu ngươi dám lừa ta,
ta sẽ lột da nhà ngươi đấy !

SỰ RA ĐỜI CỦA TIỀN TỆ

A, ta có cái này hay hơn để đưa cho cậu đây. Thấy mấy cái vật bằng sắt be bé này không? Mỗi cái như vậy tượng trưng cho một con cá đấy.

Tôi thấy rồi.
Nhưng ông chủ sẽ nói sao đây
nếu tôi đem chúng về
thay vì là mấy con cá?

Mấy con cá bằng sắt này rất được chuộng đấy, cậu biết không.
Người Polaks ở miền nam đôi khi đổi chúng để lấy lương thực của tôi.

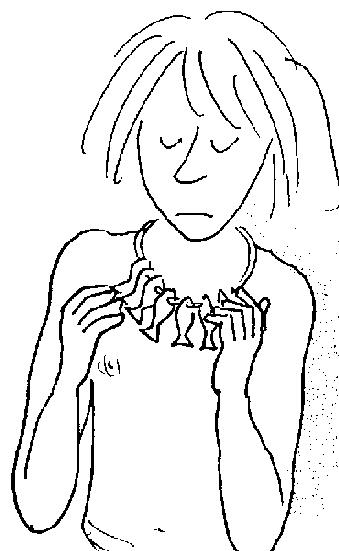
Mấy người thợ săn biết đẽo chúng thành những mũi tên bằng sắt, và
hình như nếu nấu chảy chúng ra thì ta còn làm được nhiều thứ có ích khác.

Tôi không thể tin được, nó bé quá.
Chắc tôi sẽ bị đánh mất thôi.

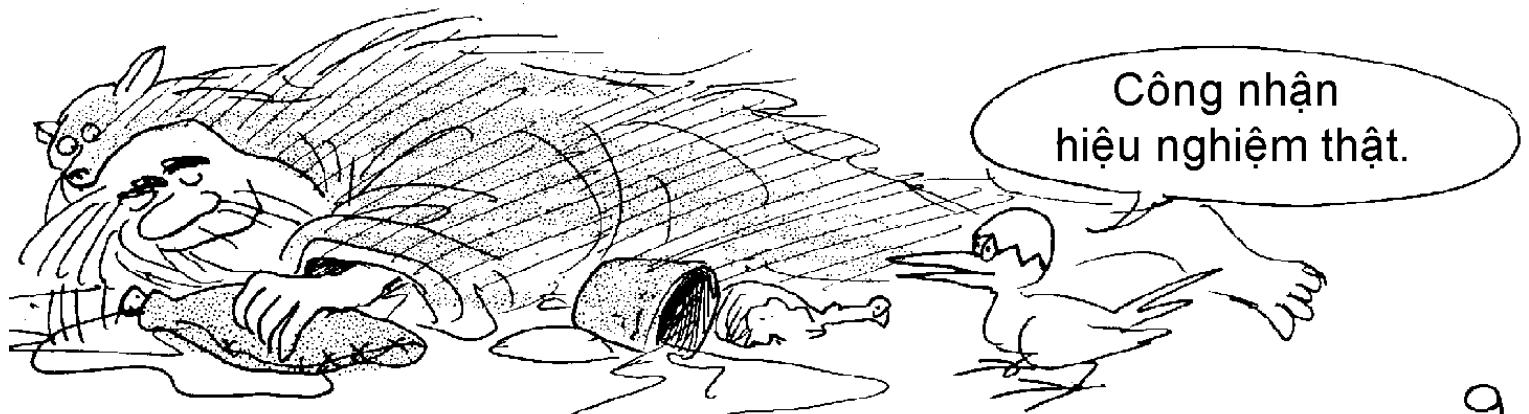
Thế cậu tính mấy cái bình đất như thế nào?
Hệ thống này sẽ làm mọi thứ đơn giản hơn cho cậu:
cứ mỗi con cá đổi lấy một vật.

Như thế này thì cậu sẽ không bị
nhầm. Thấy không, cậu có thể xâu
nó thành chuỗi đeo cổ và sẽ tránh
được việc đánh rơi nó trên suốt
chặng đường về.

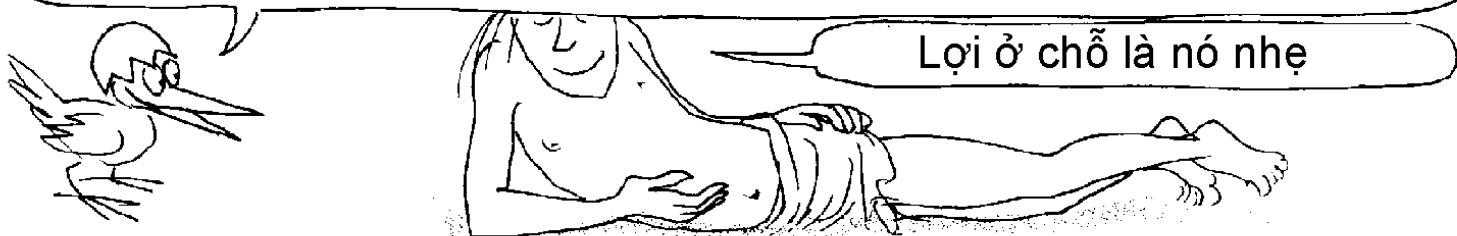

Sau đó rất lâu người dân ở các làng vùng Địa Trung Hải
mới sử dụng lại cách này.

SỰ BUÔN BÁN – THƯƠNG MẠI

TIỀN TỆ cho phép trao đổi hàng hóa một cách gián tiếp.
Người Xbreuh đổi những bình lọ đất của mình lấy những miếng
kim loại và sau đó dùng chúng để đổi lấy rượu và thịt.
Họ không sử dụng vật đổi được mà chỉ dùng chúng để đổi lấy
lương thực, nó được sử dụng như Tiền tệ để trao đổi.

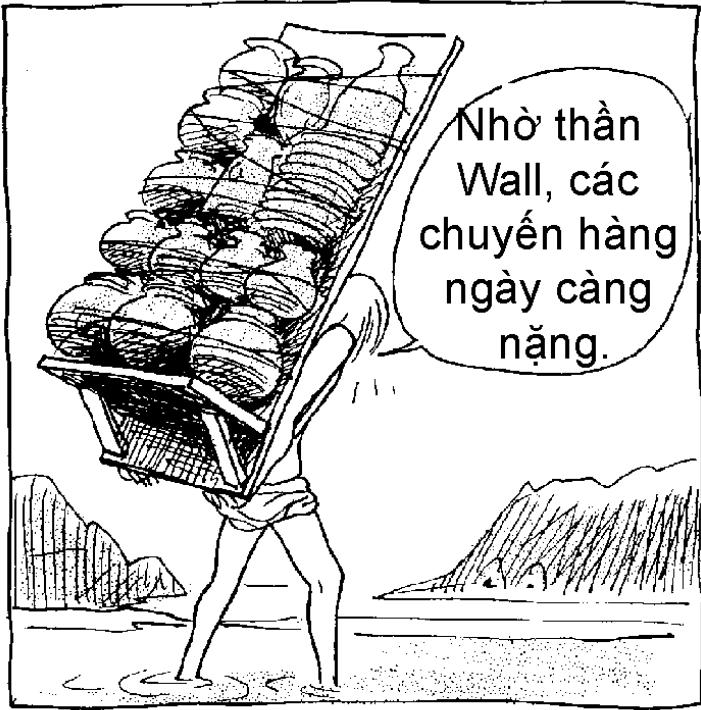

NỀN VĂN MINH TIÊU DÙNG.

Ta đã quyết định rồi, từ nay nhà ngươi sẽ làm nhiều nồi,
bình và lọ hơn nữa, phải làm hàng đồng cơ.
Và thay vì đổi lấy cá, mi sẽ đem về cho ta những cái vật be bé kia,
với chúng ta sẽ có thể mua thịt và rượu.

À, giờ thì tớ gặm xương thú thay vì xương cá.

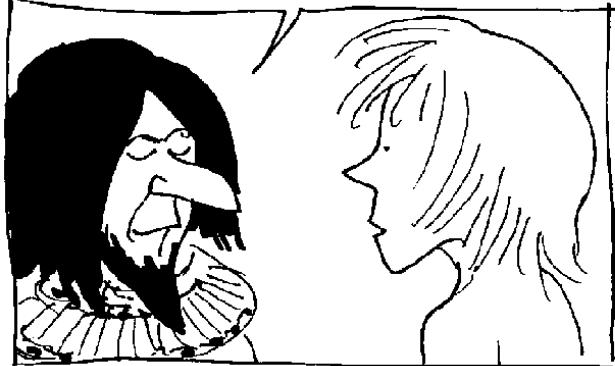

Nhin này, cái này mới đây.
Mấy con cá kim loại này có
thêm hoa văn.

Người Polaks ở miền nam đã gây chiến ở khắp nơi. Họ đã làm
đức vua NUMIS khó chịu và ngài đã trừng trị chúng. Điều này
đã mở rộng quyền cai trị của đức vua trên khắp đất nước.

Ngài thấy việc dùng những con cá kim loại này rất thú vị nên
nhúng tay vào hầu hết các mỏ và xưởng luyện kim loại. Giờ đây
ngài giữ độc quyền trong công việc này, và để lại dấu ấn
của mình trên các miếng kim loại.

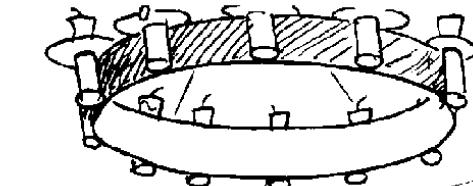

À, còn 1 chi tiết nữa :
đức vua sẽ đóng đinh tất cả
những ai có ý định
bắt chước ngài..

KHÓI LƯỢNG TIỀN TỆ

Tại cung điện đức vua NUMIS :

Cái phát minh này
của người Polaks, ... đồng tiền này ...
thật tuyệt vời ! Chúng ta sẽ
có thể mua cả trái đất này !

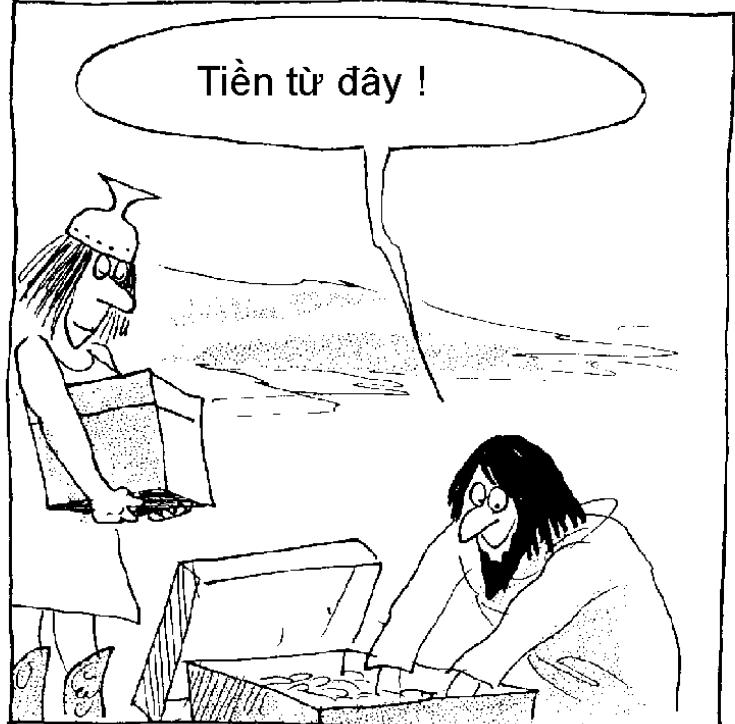

Trái đất thôi ư
bè hạ ? Phải là cả
vũ trụ này chứ ! ..

Công việc làm ăn rất trôi chảy, Sophia. Ta nhận được hàng đồng đơn
đặt hàng từ đức vua Numis. Ngài đã quyết định mời tất cả thần dân
của trái đất đến ăn trưa và muôn có 1 lượng cá khổng lồ để chiêu đãi họ.

Tiền từ đây !

Còn về phần Anselme, cậu ấy phải làm cả đồng bình lợ cho tên chủ người Xbreuh ở Bordure.

Cái này phải đến 12 lần 12 bàn tay đây *

Nhưng ở khâu cuối cùng của chuỗi cung ứng này, nơi người Tayak sinh sống

Hai trăm lít rượu thuốc,
còn gì nữa không ?

Ngươi muôn nói đến
mấy cái mũi tên này đây à.
Chúng tao đã có đủ rồi
lão già ạ. Mấy cái bao của
tụi này đầy rồi. Không còn
thứ gì để mà dát mỏng
làm tên nữa.

Vả lại, đây
cũng chỉ là mấy
cục sắt thôi...

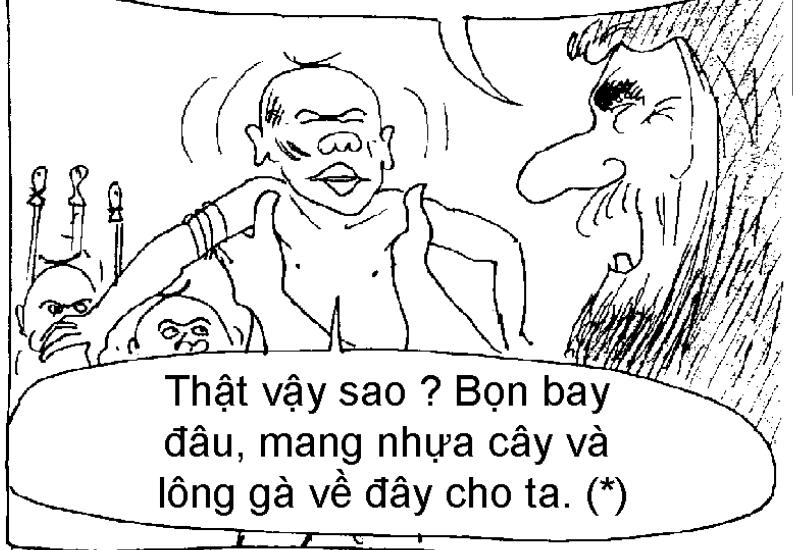

Cùng lăm
thì bán cho ông
với giá 1 lít rượu
thuốc đổi lấy 4 bàn
tay tiền đồng.

Nhưng ...tôi có tiền
trả đây mà...

Nhưng các người không có quyền
làm vậy. Hồi trước là 1 mũi tên đổi
lấy 1 lít mà. Ta không đồng ý đổi
theo giá này đâu.

Thật vậy sao ? Bọn bay
đâu, mang nhựa cây và
lông gà về đây cho ta. (*)

(*) $12 \times 12 \times 12 = 1728$

Và mọi chuyện tiếp diễn theo dây chuyền

Cảm lây mây cái nôi của ông này. Nhưng ta muốn những con cá thực cơ!

Có chuyện gì xảy ra với ông chủ vậy?

Bọn Tayaks ...
chúng không muốn mây con cá bằng sắt nữa.

Hoặc là ông đưa cho ta
4 bàn tay tiền cho mỗi cái nôi...

4 bàn tay !?!

Ông có bị ấm đầu
không vậy !..

Một lát sau :

Ta đến đặt hàng
cho nhà vua.

Hãy về nói với
đức vua của ngươi..

Ngươi nói gì hả tên lính? 48 miếng kim loại
cho 1 con cá à !!!

Đóng đinh nó cho ta !

Xin bệ hạ hãy bình tĩnh.
Làm thế không
giải quyết được gì đâu ạ.

Chúng ta hãy nên
xem xét sự việc

Người Polaks ở
phía nam đã
phát minh ra thứ
tiền này. Nó có vẻ
tiện lợi, nhưng
có điều gì đó
chúng ta không
nắm vững.

Vậy thì bảo chúng
giải quyết việc này ?

Nhưng mà
thật tiếc thưa bệ
hạ, họ đã bị đóng
đinh hết rồi

À, ...không may rồi

Khi đồng tiền mới xuất hiện,
tỉ suất hối đoái là 1 đồng sắt – 1 con cá.
Sau đó khi chúng được sản xuất nhiều hơn
thì bắt đầu bị rớt giá

Phải ngừng việc
sản xuất những đồng tiền
sắt này lại ngay lập tức

Nhưng ở nơi người Kroumir, chiến dịch tiếng tăm của nhà vua lại có
những hệ quả khác :

Đó là tất cả những gì
mì đánh bắt được hả!?!?

Ông không cần giận dữ như thế. Với yêu cầu
quá đáng như thế này ta đã tàn sát cả lũ cá,
làm cạn kiệt nguồn tài nguyên.

Lượng cá giảm đi một nửa à ? Thế thì
đơn giản ta sẽ tăng giá gấp đôi để duy trì tiền lãi.

8 bàn tay
tiền đồng
con cá

Cái gì ! 8 bàn tay tiền đồng !!!
Cá của ông mắc quá đó ..

NHỮNG GÌ HIẾM THÌ SẼ ĐẮT

Bệ hạ thấy đó, cá trở nên hiếm thế là giá của nó lại tăng lên.
Sự hiếm hoi làm tăng giá trị vật chất.

Có thể ta đã chọn chưa đúng vật liệu để sản xuất tiền. Sắt trở nên khá phổ biến, người ta dùng chúng để làm bánh xe. Ngành luyện kim cũng đã phát triển. Ta nên dùng một thứ khác hiếm hơn để sản xuất ra tiền

Ta không biết. sắt có thể được nấu chảy và làm ra nhiều thứ khác. Như tên bắn hay đinh ...

NGÂN HÀNG

LÀM PHÁT DO CẦU TĂNG

Nghe này, các bạn không thể đi lại với cái đầu trần như thế, phó mặc sự tấn công của những linh hồn đen tối, các tia mặt trời và sóng có hại. Hãy mua nón của chúng tôi, một loại nón rất độc đáo chính hiệu Bordure. Nó sẽ làm cho các bạn trông như một thủ lĩnh thực thụ. Hãy mua những cái nón của chúng tôi đi.

TẠI ĐÂY CÓ BÁN
NÓN THỦ LĨNH

Đừng phí phạm một cách ngốc nghếch thời gian của các cậu trên ghế nhà trường. Chiếc mũ thần kỳ của tôi có thể giúp các cậu trở nên uyên bác mà không cần phải học.

Như Anselme Lanturlu này, ngay trước hoàn toàn dốt đặc, nhưng giờ đây cậu ta đã học được bí mật các ngón tay nhờ vào chiếc nón thủ lĩnh

Cái tên Xbreuh này chẳng từ
một ai để **quảng cáo** !

Nhưng cậu không
nghĩ là ...

... là moi
chuyên đang tê
đi phải không?

Ôi Anselme thân yêu, chúng ta hốt bạc rồi !

50 đồng gulbars
người anh em à !

Chỉ còn 3
cái nữa thôi
ông chủ !

60 gulbars, hén!

O... ông tăng
giá lên à?

Này nhóc, chính thần Wall
qui định giá cả. Và họ vẫn mua
đấy thôi, vậy thì đâu có quá mắc !

Để nung mấy cái chậu điên rồ này,
chắc phải đốn sạch cả khu rừng mất!

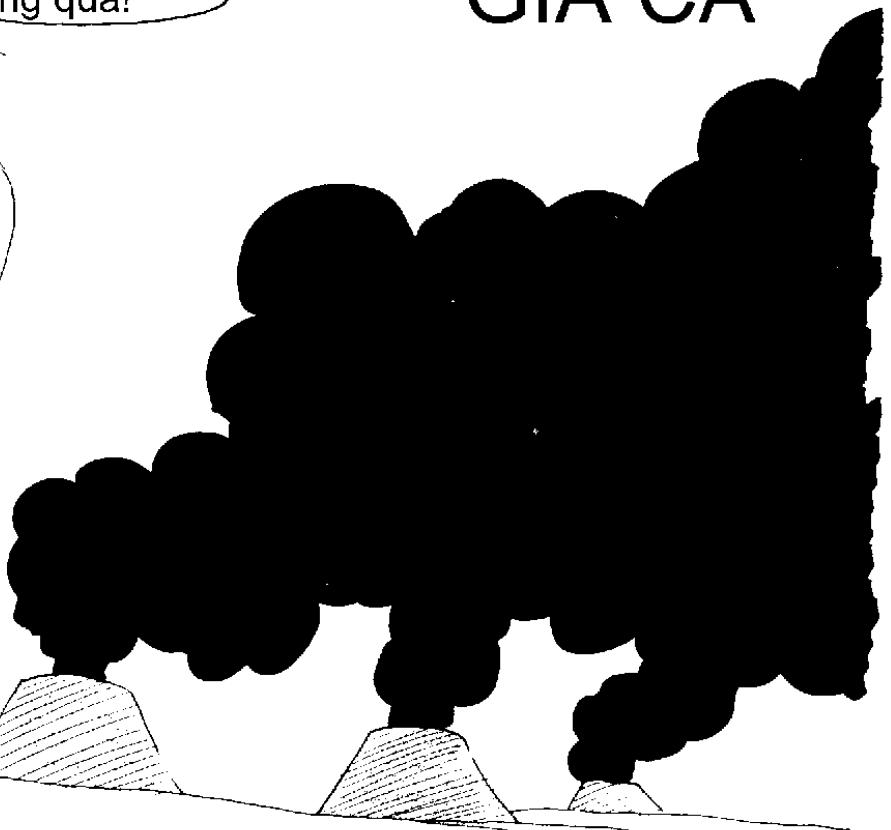
LẠM PHÁT GIÁ CẢ

Ta đã tính trước cả rồi Anselme.
Kể từ bây giờ chúng ta sẽ nung chúng
với loại dầu đen này. Đó là dầu mỏ.

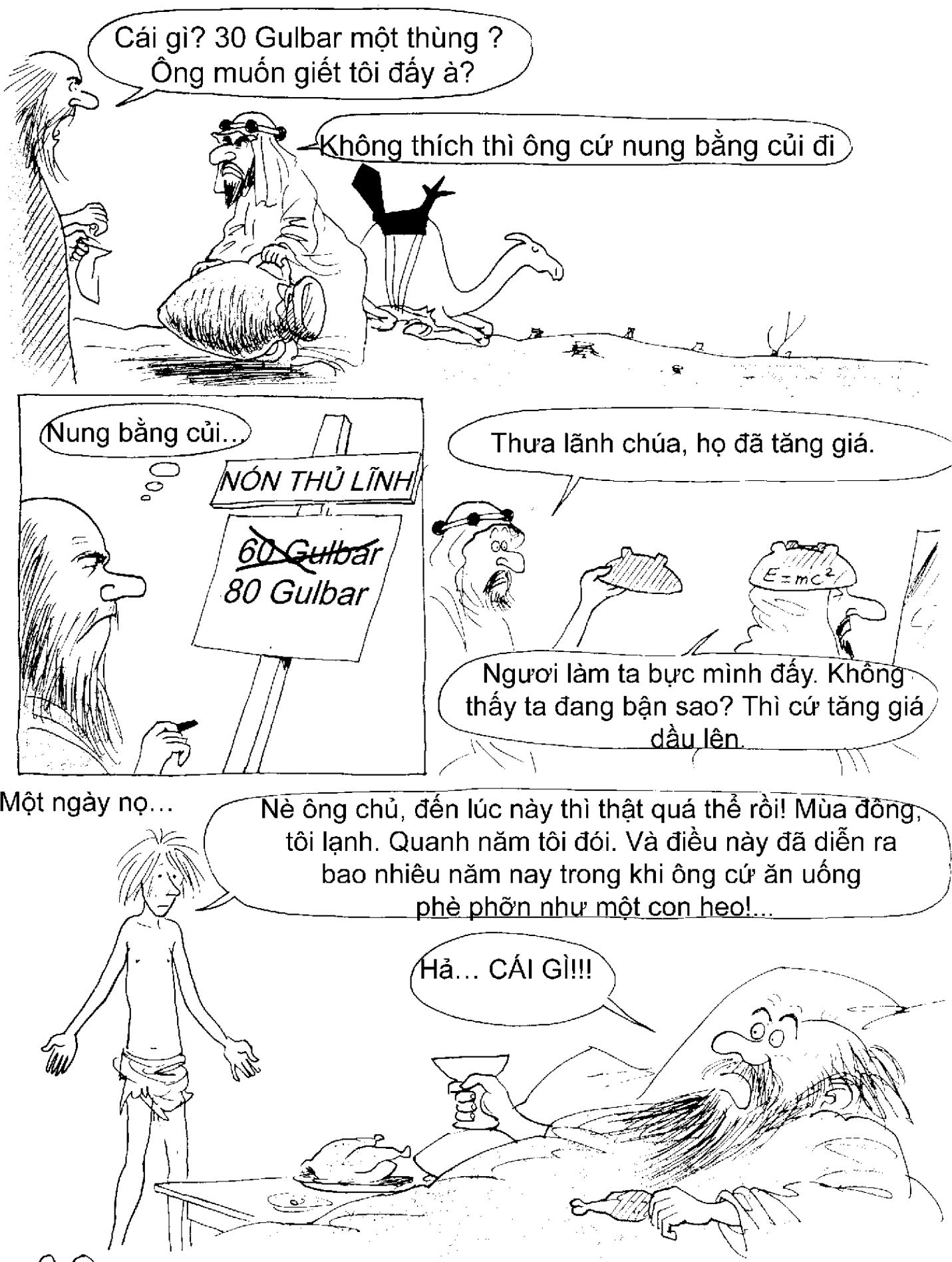

Ui, cái mùi kinh
khủng quá!

Cứ lo việc của cậu đi,
không cần bận tâm đến
những thứ khác!

MỘT THỜI GIAN SAU

À, tao biết rồi. Chính
con nhỏ làm việc ở hồ đã nhét vào
đầu mày những ý nghĩ
điên rồ này phải không!...

Ở đó, dường như họ làm một cái
“hợp tác xã” hay gì gì đại loại thế!

Tôi muốn 5 gulbar
một ngày...

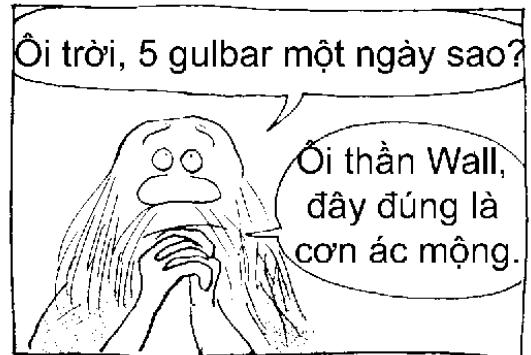
... và một ngày
nghỉ trong tuần

5 gulbar một ngày ư?
Trời... Mày muốn giết tao à?

Mày muốn phá sập cái chòi này à?
Tao còn phải trả tiền nhiên liệu nữa mà
giá của nó thì cứ tăng không ngừng!

Chỉ cần ông bớt uống ... thuốc
là được mà.

Nhe đây, nếu mày làm việc
thật chăm chỉ thì lúc đó tao sẽ ...

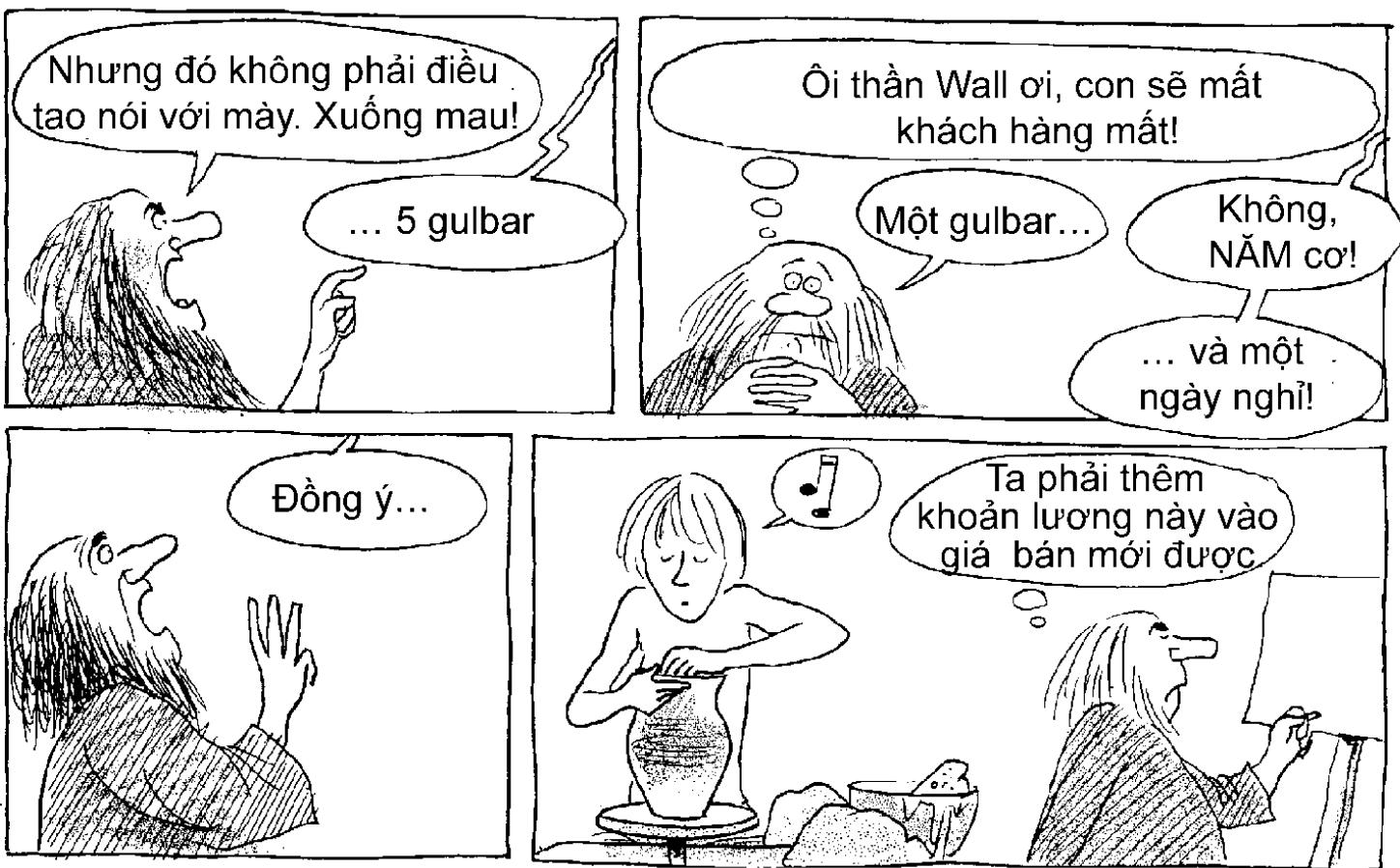
Nhưng mà mày sẽ làm gì với
số tiền lớn như thế chứ?

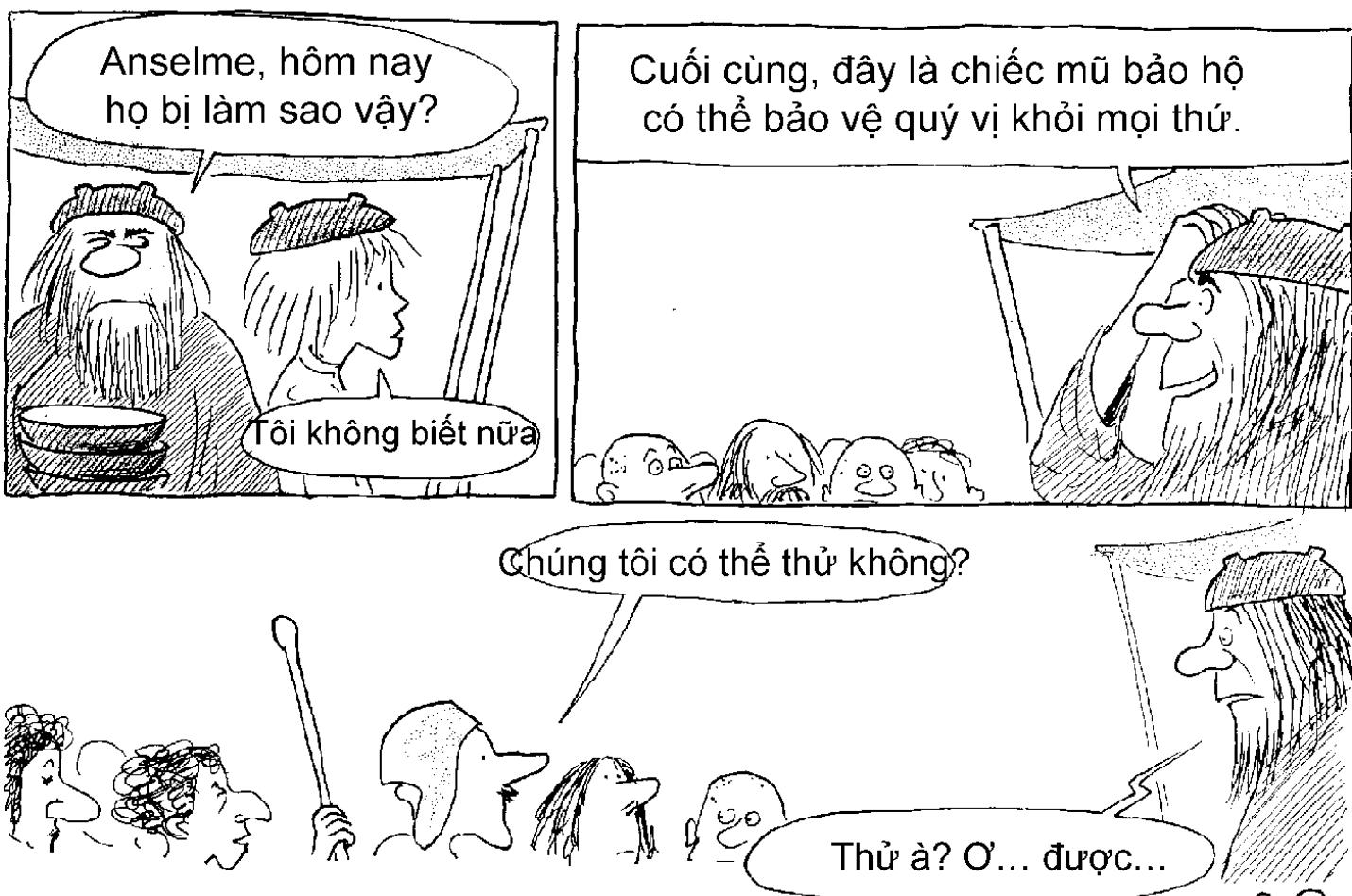
Không, 5 gulbar
ngay tức khắc cơ!

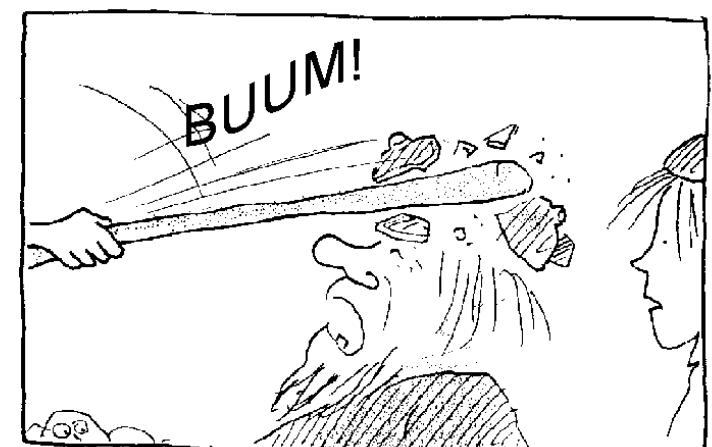
Tôi sẽ mua cho mình
xà bông và một cái áo sơ mi!

SỰ CẠNH TRANH

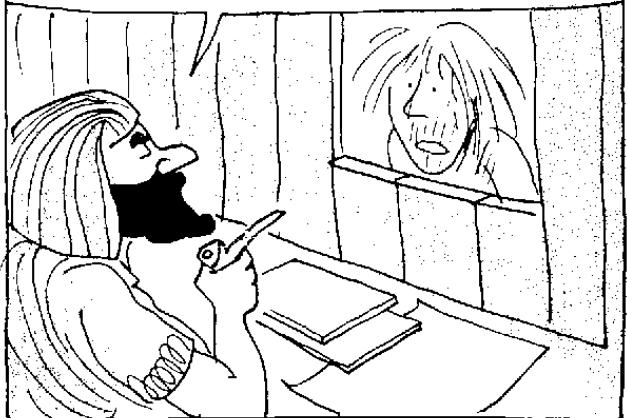
Chính phát minh, cải tiến công nghệ này đã nhanh chóng làm sụp đổ nền công nghiệp của người Xbreuh ở Bordurie.

THỊ TRƯỜNG LAO ĐỘNG

Cậu nói gì ? Cậu là thợ gốm à?
Không có đáng chú ý cả.
Cậu biết làm tính không ?

Nhưng đó là hệ đếm thập nhị phân. Cụ
ạ, bây giờ người ta đếm bằng
hệ thập phân rồi !

Chúng ta không còn theo kịp những kỹ thuật hiện đại này nữa rồi

Trong khi Lanturlu đang THẤT NGHIỆP thê thảm trở về thì bên bờ hồ, Sophia :

MATKOBOWSKA ! Từ khi chúng ta tiêu diệt người Kroumir và
chiếm lấy vùng hồ, chúng ta đã được gì ?

Những ngư dân như chúng ta đã phải tiếp tục gánh
vác công việc. Trái lại, một đám những kẻ ăn bám đã
xuất hiện và thân phận của chúng ta
chẳng tốt đẹp gì hơn.

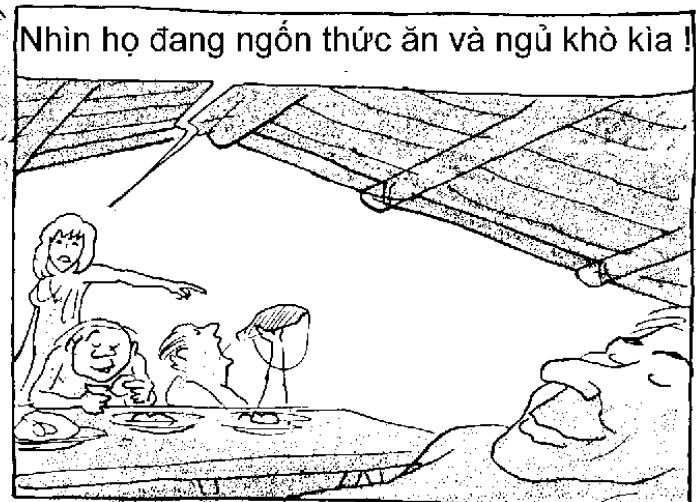

Hợp tác xã của chúng ta là
một thành quả tốt đẹp!

Này cô gái ! Cô không được nói như thế. TẬP THỂ là một trận chiến. Ở đây, các bạn chiến đấu trên mặt trận sản xuất. Còn những người khác thì chiến đấu trên mặt trận NHẬN THỨC CHÍNH TRỊ và KẾ HOẠCH. Chúng ta đang sống trong một NỀN KINH TẾ KẾ HOẠCH HÓA (*).

Này, hãy lại xem họ đi, những người hùng về nhận thức chính trị của anh đó !

Họ đâu có ăn. Họ chỉ nếm thôi ! Đó gọi là kiểm tra chất lượng. Cô toàn có ý nghĩ không tốt thôi !

Ở đây, chúng ta sống tốt hơn, một môi trường tập thể. Không có thất nghiệp, ai cũng có việc làm cả.

Chỉ có một người làm việc thực thụ... còn 10 tên còn lại có làm cái quái gì đâu nếu không muốn nói là đang ngủ.

Coi chừng đó, Sophia ! Anh ta thuộc bộ phận an ninh. Nguy hiểm lắm đó !

Tôi biết tổng việc này rồi. Có trời mới biết tôi có muốn cuộc cách mạng này không. Khi chúng ta tiêu diệt người Kroumir, tôi đã không thương xót họ. Nhưng anh phải làm sao không để nhiều người ở đây tụ tập thành một lũ bất tài, lười biếng và ngu si nhưng lại mang một "nhận thức chính trị cao" như thế... Và tại sao họ lại được hưởng nhiều trong khi chúng ta thì không. Ở đâu ra những đặc quyền đặc lợi như vậy?

Cô lạc hậu quá. Phải biết nhìn vào tổng thể chứ, đâu thể chỉ nhìn vào một mặt thôi.

Phía bên kia ngọn đồi, ở Bordurie, đang diễn ra cảnh người bóc lột người đó.

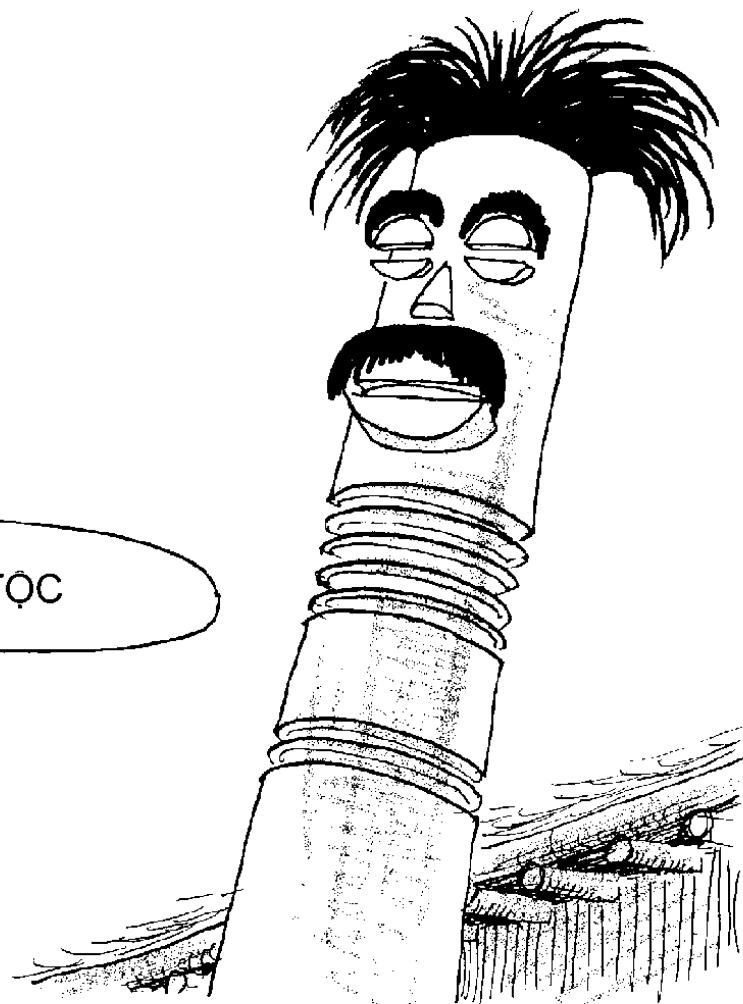
À, còn ở đây thì ngược lại chắc!

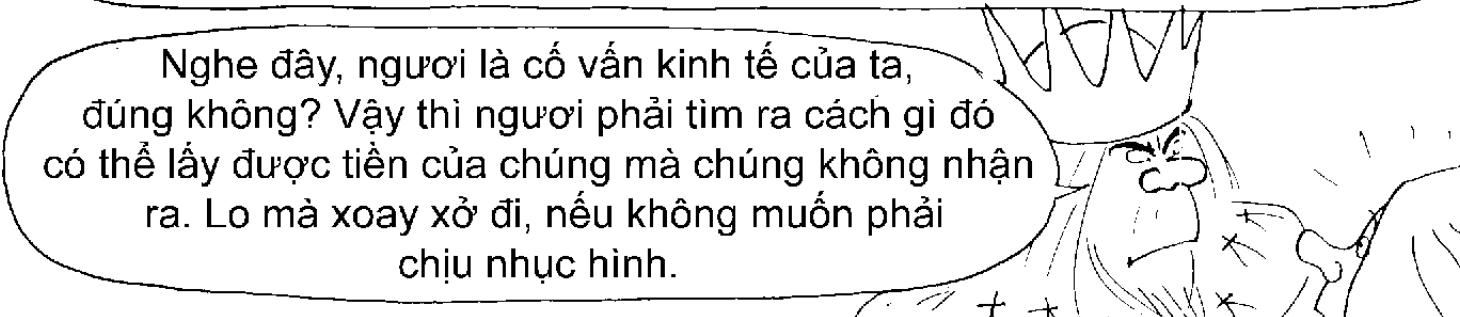
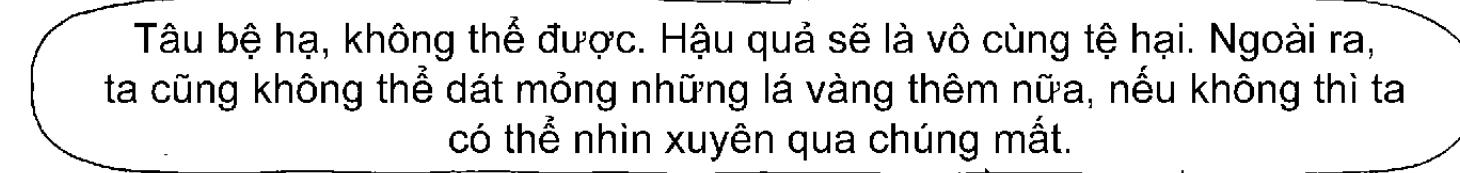
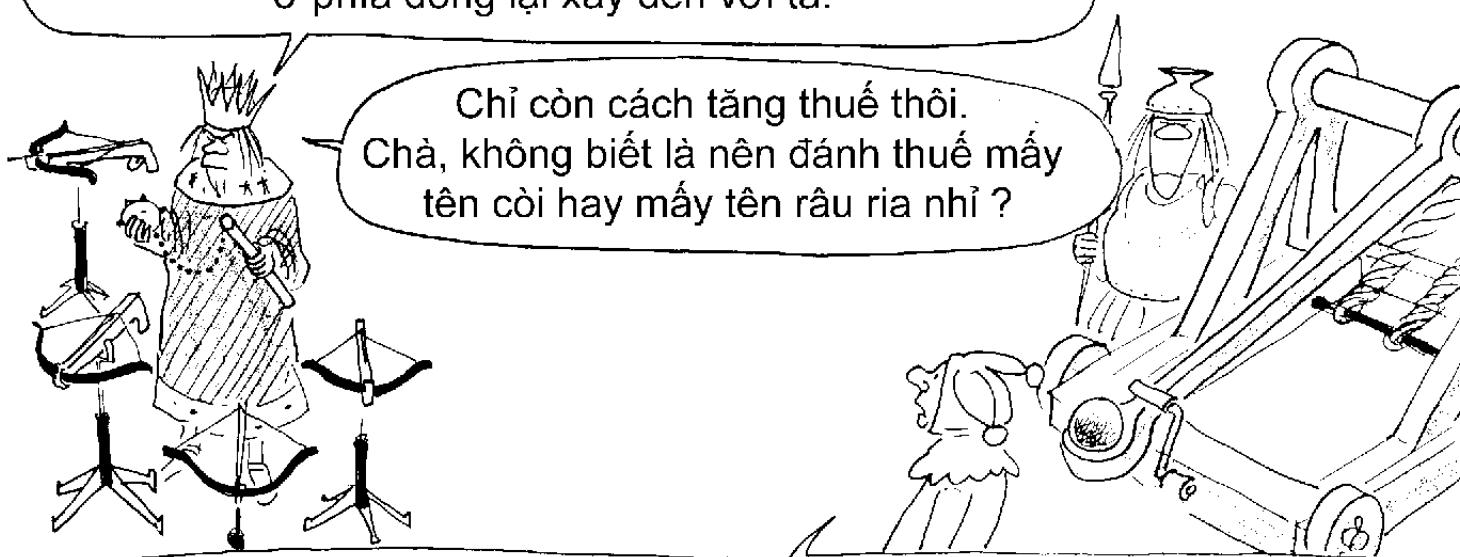
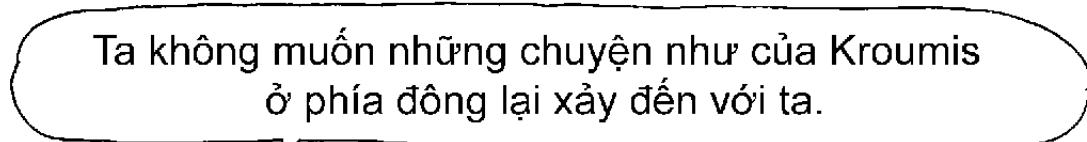
Quá lăm ròi!
Tôi sẽ báo cáo về cô !...

Cho THỦ LĨNH CÁC BỘ TỘC

TAI LÂU ĐÀI VUA NUMIS:

Nói thì dễ lắm...nói thì dễ lắm...

Anh lính ơi, người kia phạm tội gì vậy?

Ký ngân phiếu khống

Một vài người giàu vàng của mình trong hang núi. Nhưng điều bất tiện là như vậy vàng chỉ ở yên một chỗ và không dùng được vào việc gì nữa.

Đúng, như vậy là kìm hãm sự trao đổi rồi.

Vì vậy, một số người đã nghĩ ra 1 hệ thống. Trên phần đầu tờ giấy được ghi: "tương đương với một lượng gulbar nào đó", và họ ký tên phía trên và gọi đó là NGÂN PHIẾU. Và dĩ nhiên theo luật, nếu một người dùng nhiều ngân phiếu hơn số tiền họ có trong hang, tức trong NGÂN HÀNG, thì người đó sẽ bị tử hình. Ta có thể chi trả với những tờ ngân phiếu này.

Và người ta có thể lên núi để đổi những ngân phiếu đó thành gulbar-vàng.

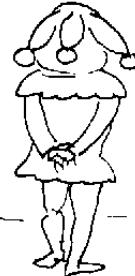
AAAAAAAAAAAAA

Cảm ơn anh lính. Nhưng mà anh nghỉ ngơi một chút đi.
Anh đã phải cố gắng ghê gớm để giải thích cho tôi điều này mà.

Ôi trời ơi, nếu mình không tìm ra cách gì
thì số phận mình cũng như thế này đây.

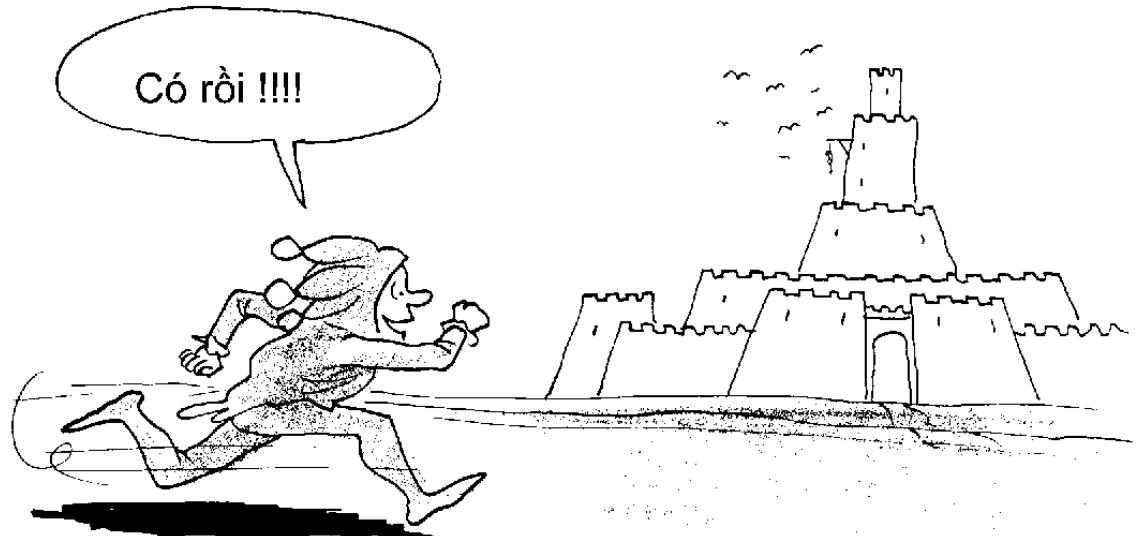

Hừm...

Nhưng mà!...

Có rồi !!!!

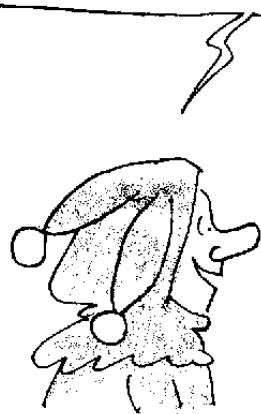

TIỀN GIẤY

Tâu bệ hạ, chúng ta sẽ mở một ngân hàng
và gọi đó là ngân hàng Bordurie.

Rồi sao nữa?
Ta chưa thấy lợi lộc gì cả.
Chỉ thêm rắc rối
cuộc đời thôi.

Rồi sau đó chúng ta sẽ mở rộng
hệ thống ngân phiếu !

Chúng ta sẽ bắt đầu bằng việc tiếp nhận tất cả số vàng mà người dân hiện có vào ngân hàng của ta. Có thể ta sẽ phải “khích động” họ. Bù lại, ta sẽ đưa cho họ những mảnh giấy có ghi “trị giá bằng chứng này gulbar”. Và ta sẽ dàn xếp để họ sẽ chỉ sử dụng những mảnh giấy như vậy để giao dịch.

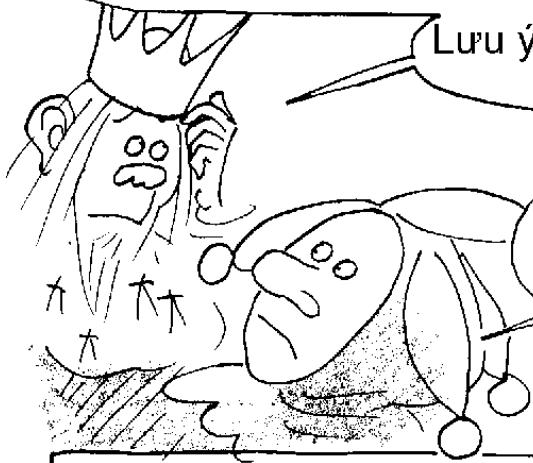
Chúng ta cũng sẽ sử dụng những đồng “gulbar giấy” này. Và hiển nhiên là nó sẽ nhiều hơn “gulbar vàng”.

Đồng tiền của con người xấu xí.

Coi chừng: nếu ta phát hành quá nhiều gulbar giấy thì bọn thường dân kia dù có ngu ngốc đến đâu cũng sẽ nghi ngờ. Và nếu như lượng gulbar giấy xuất hiện quá nhiều, nhiều hơn cả lượng gulbar vàng, lúc đó ta không thể đổi tất cả giấy thành vàng cùng một lúc mà vẫn đảm bảo chúng ngang giá nhau.

Lưu ý là ta có thể từ chối các cuộc trao đổi
như vậy bất cứ lúc nào đó...

Như vậy có nguy cơ sẽ dẫn đến
khủng hoảng đó, thua bệ hạ: người ta sẽ mất
lòng tin vào **tiền giấy** của chúng ta mất.

Nếu chúng ta tính theo kiểu 2 đồng
gulbar giấy bằng 1 đồng gulbar vàng,
thì chỉ cần đổi 2 lấy 1.

Thần đã nghĩ ra được điều chúng
ta sẽ làm tiếp theo rồi: khi mà
người dân đã tin tưởng giao cho
chúng ta hết số gulbar vàng của họ,
chúng ta sẽ đem đi đúc!

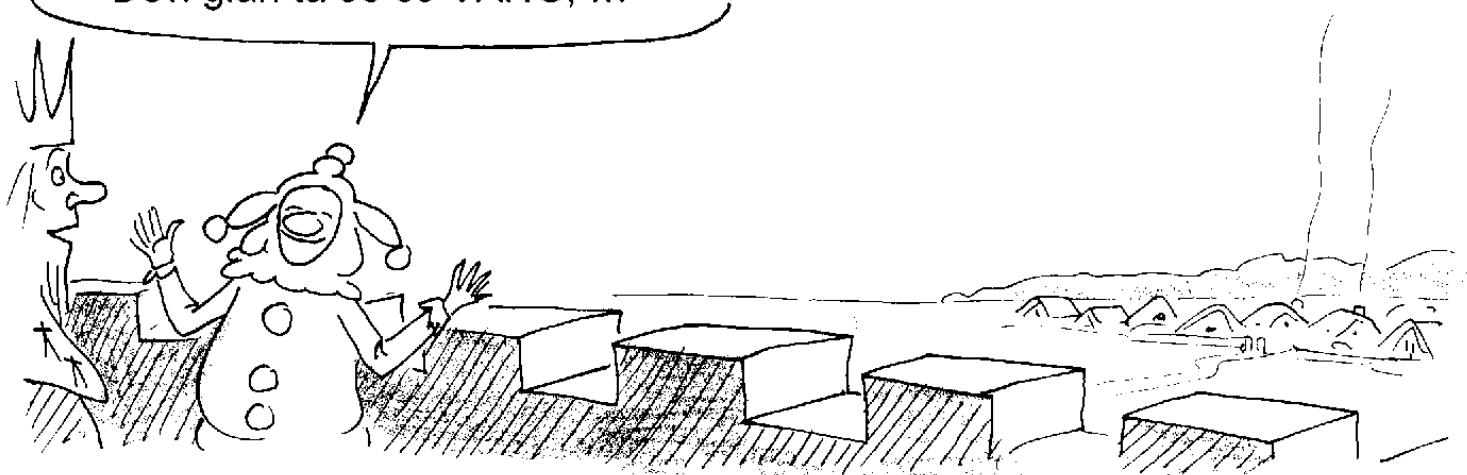

Như vậy sẽ bị đánh giá
xấu đó, thua bệ hạ...

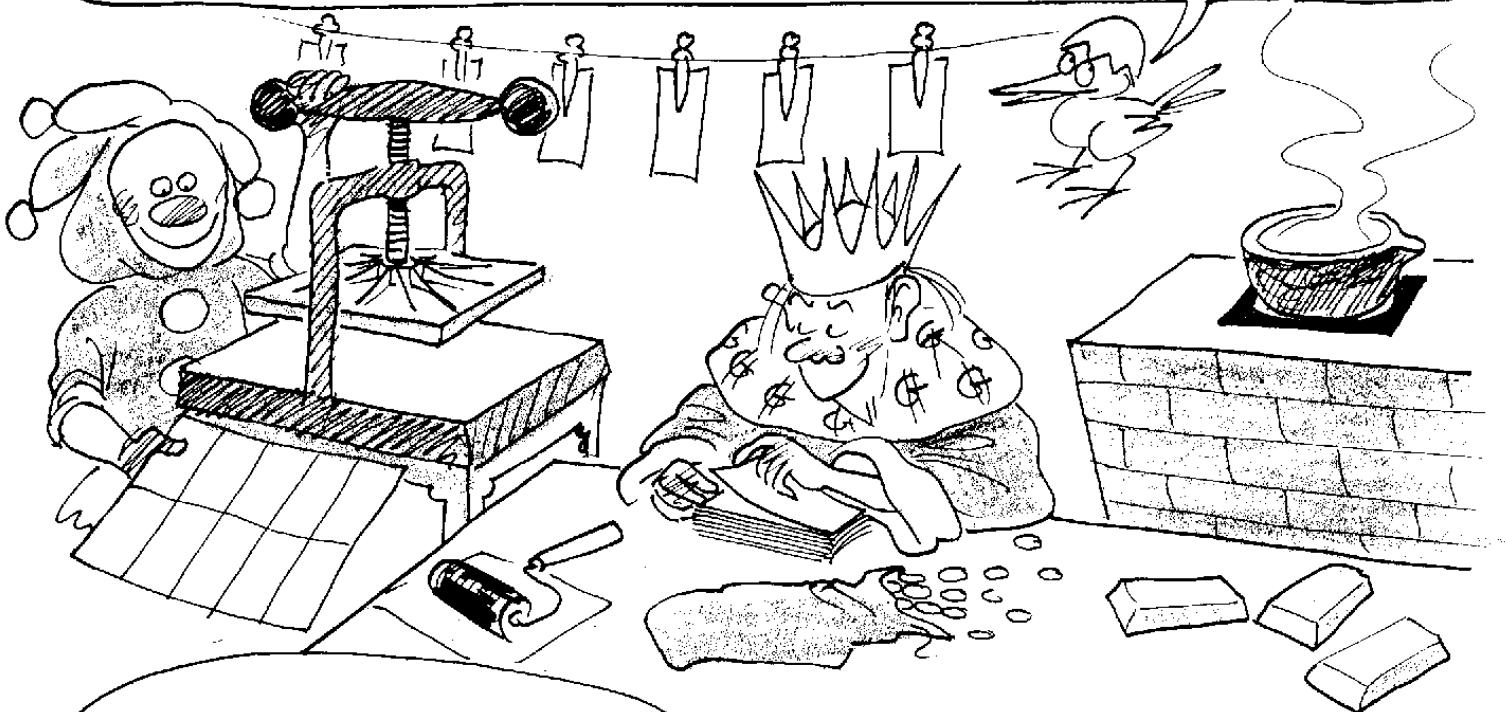

Rồi thì sao nữa,
chúng ta sẽ có cái gì?

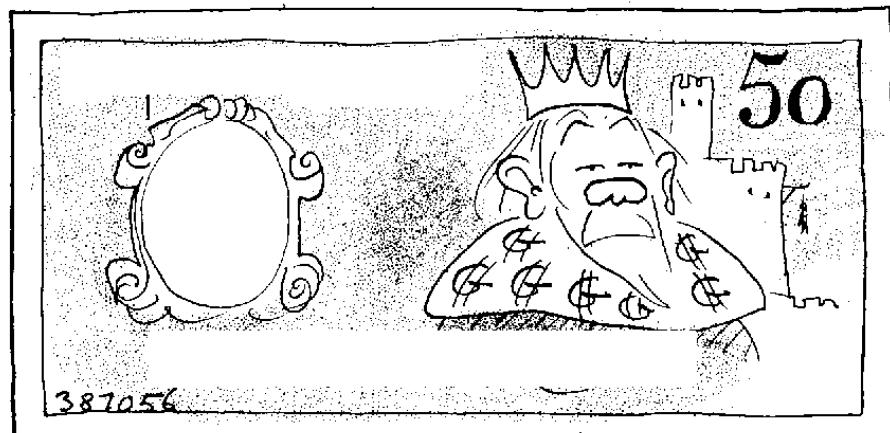
Đơn giản ta sẽ có VÀNG, ...

Thế là bắt đầu một đợt phát hành ngân phiếu vô tiền khoáng hậu trong lịch sử hoàng gia. Tất cả đều diễn ra đúng như dự kiến. Người dân mang gulbar vàng của họ đến, và ngay sau đó, những đồng vàng này bị đúc thành thỏi, rồi không ai còn nghe nhắc đến chúng nữa. Vua Numis in ra hàng đồng tiền giấy. Cầm loại tiền này trong tay, người ta hấp tấp đi mua tùng lum thứ. Hiển nhiên là giá cả tăng lên, vàng cũng vậy. Nhưng, vì mọi thứ đều tăng giá, chẳng ai còn công nhận những đồng tiền Bordurie cũ nữa.

Hoạt động này – được gọi là KINH TẾ – đã viết hồi kết cho những đồng tiền Bordurie.

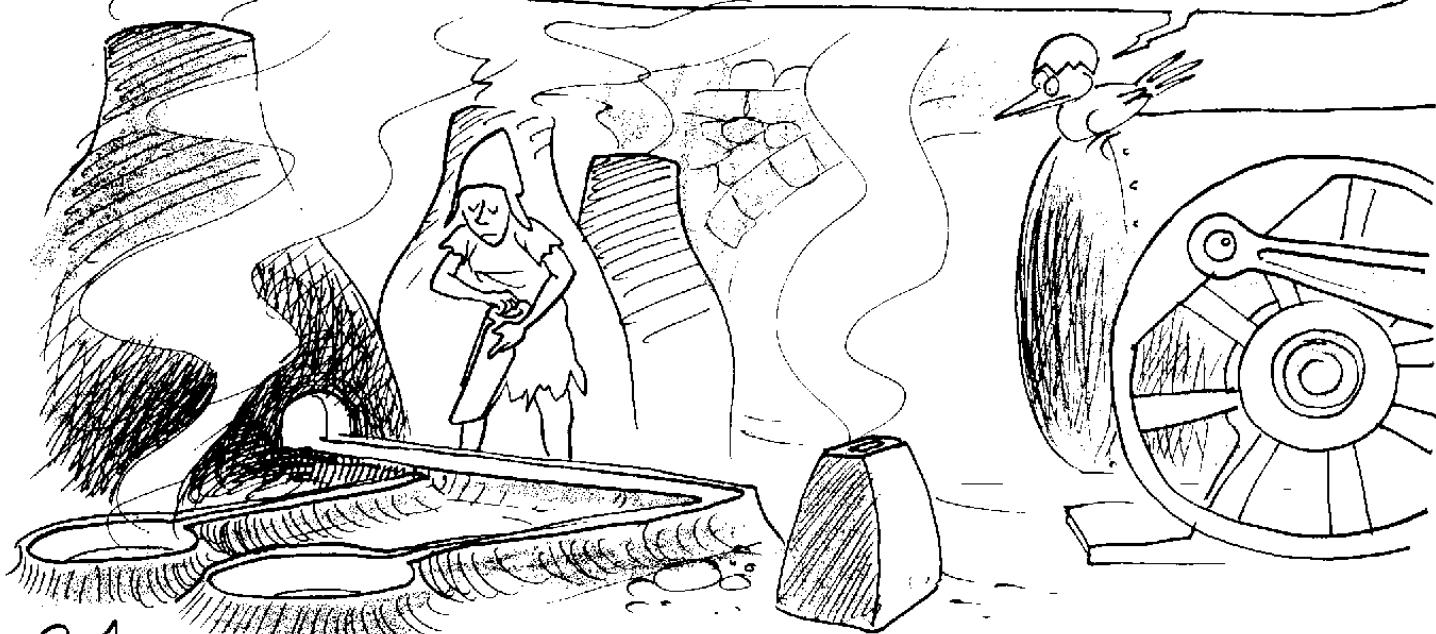
Dĩ nhiên, Numis lột da bắt cứ ai muốn lập một khoản KINH TẾ của riêng mình.

Trước kia, để lấy tiền của người dân, người ta đánh thuế rất cao.

Numis vẫn giữ hệ thống thuế, nhưng do khả năng lớn mạnh của KHỐI LƯỢNG TIỀN TỆ, do LẠM PHÁT mà chính ông là người gây ra, nên nhà vua cũng phải sử dụng tiền giấy luôn. Và dĩ nhiên là cùng lúc đó, giá cả cũng tăng lên, tăng lên.

Nhưng khi bước vào thời đại công nghiệp, các hoạt động kinh tế ở Bordurie phát triển mạnh mẽ. Người ta xây cơ sở sản xuất ở khắp nơi, và người dân Bordurie làm công ăn lương tại các cơ sở này. Numis và gia đình ông sở hữu phần lớn những cơ sở này bằng cách xây dựng hoặc mua lại chúng bằng ... tiền giấy.

Vì giá cả tăng lên, nhân công cũng đòi tăng lương.
Và dần dần, các cuộc phản kháng đầy bạo lực đã nổ ra:

Có một khoảng thời gian, mọi người có cảm giác mình thật giàu có.

Mọi người đổ xô tới các cửa hàng để mua sắm.

Tha thiết muốn ĐẦY LỢI NHUẬN LÊN CAO, tối đén,
các chủ cửa hàng nâng giá hàng lên.

Theo luật Wall, nếu họ
không khiếu nại gì thì tức là giá
chưa cao đâu.

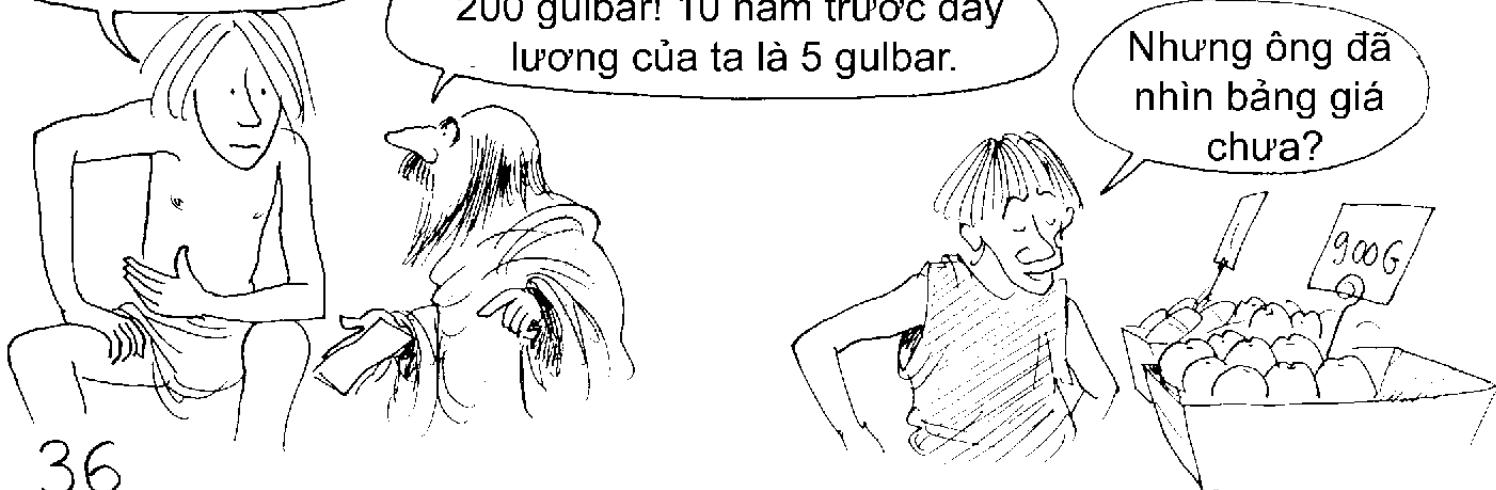
Hơn nữa, ông cũng
phải tính đến tiền công cho
thầy ký nữa, như vậy là phải
tăng giá lên.

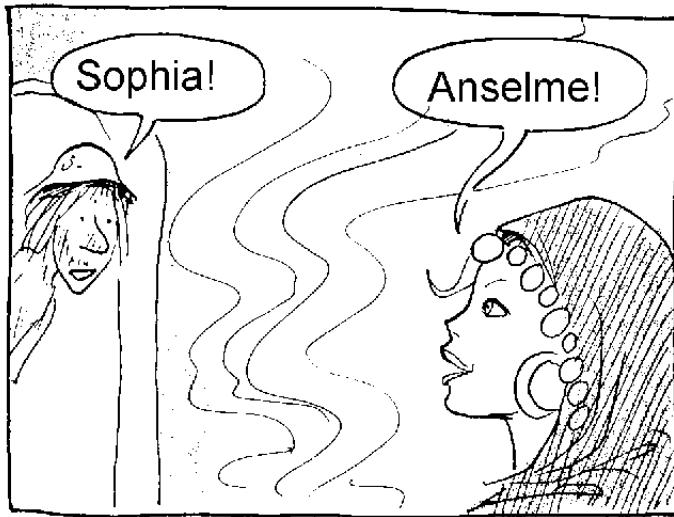
Càng thay đổi, càng thấy giống như trước kia.

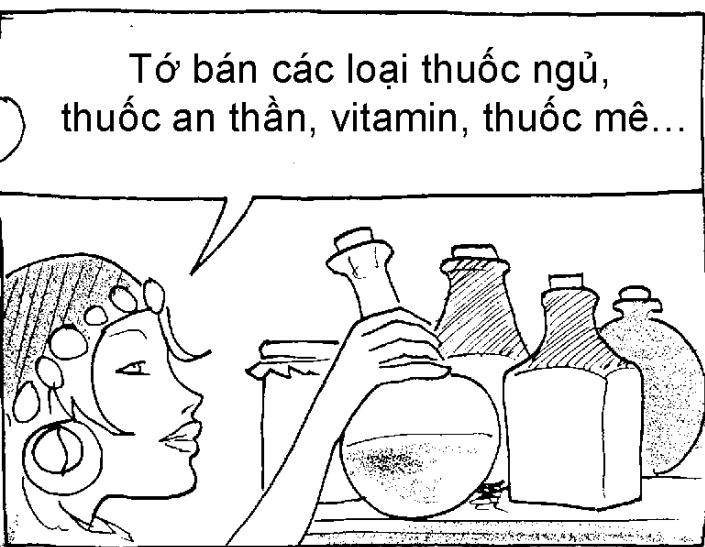
Chẳng hiểu nổi!

200 gulbar! 10 năm trước đây
lương của ta là 5 gulbar.

Nhưng ông đã
nhìn bảng giá
chưa?

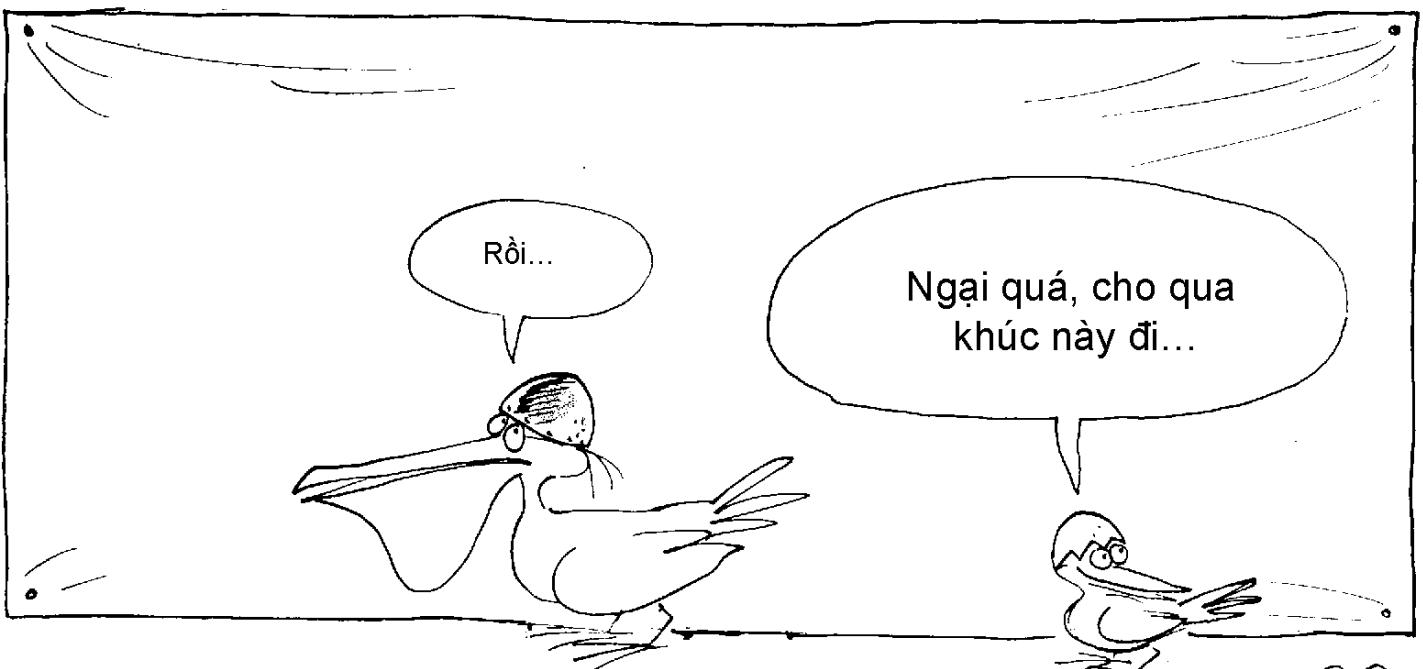

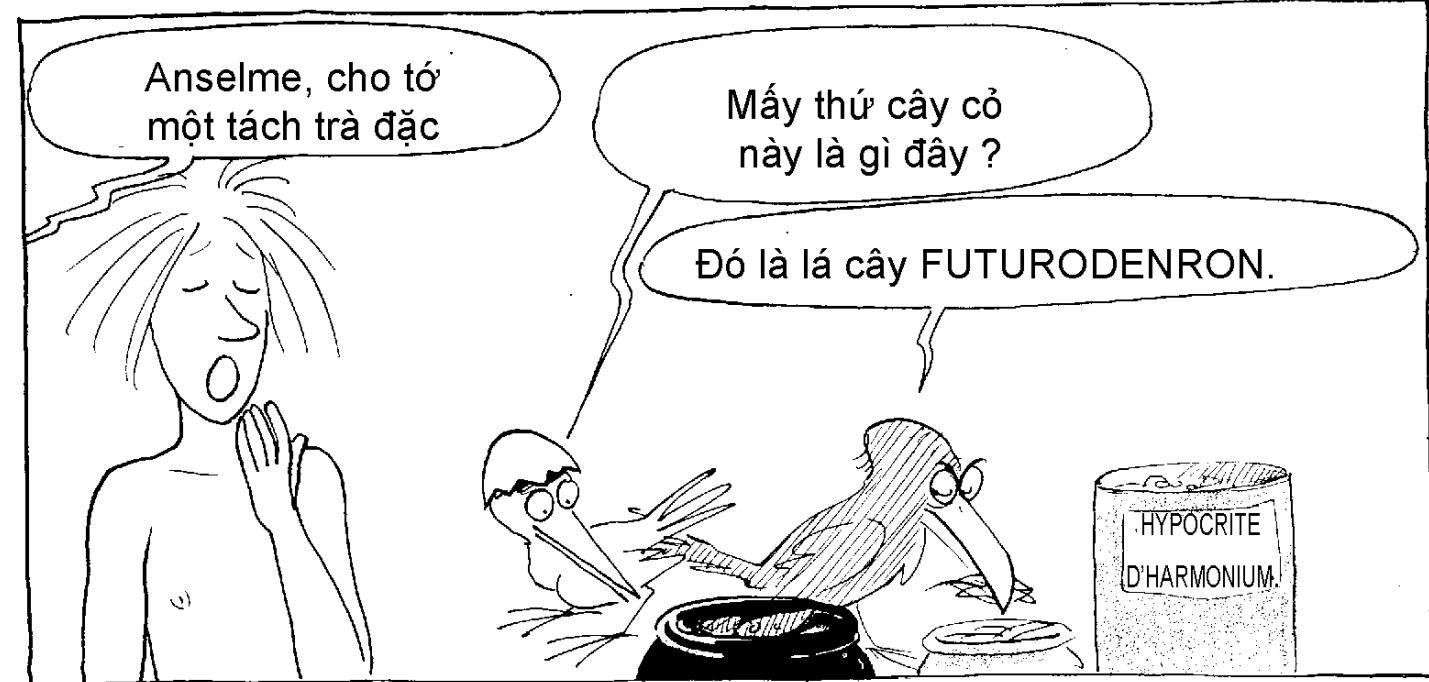

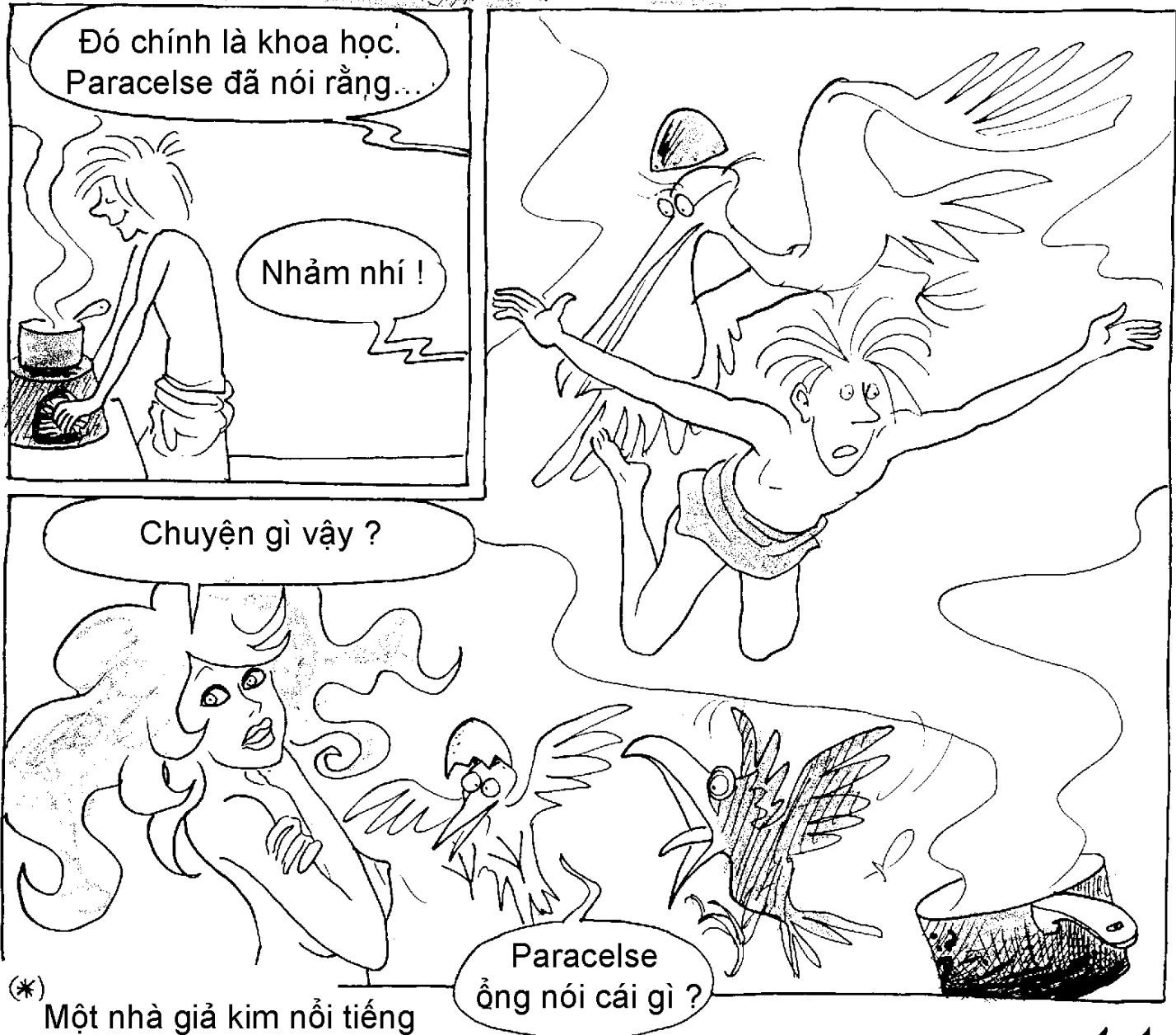
Giàu hay nghèo, mình có thể làm gì
khi mình có tiền nhỉ.

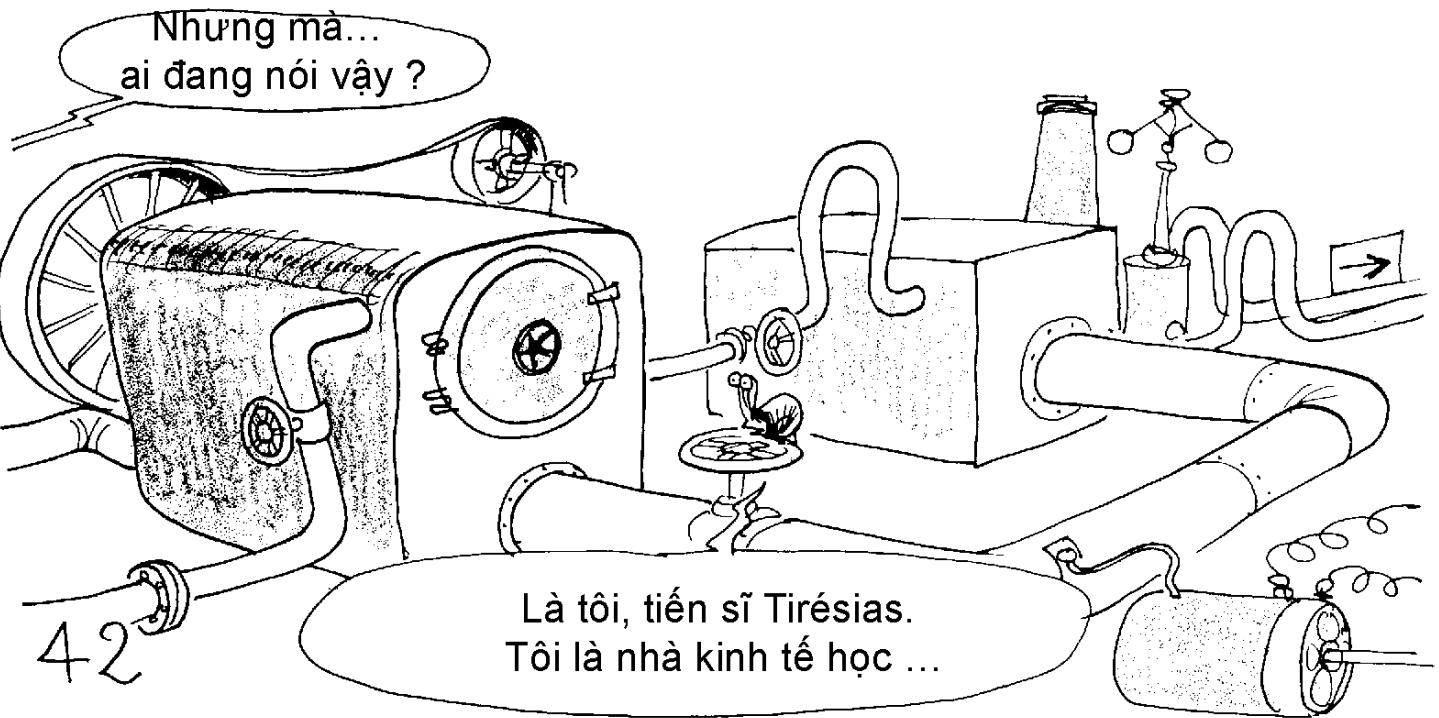
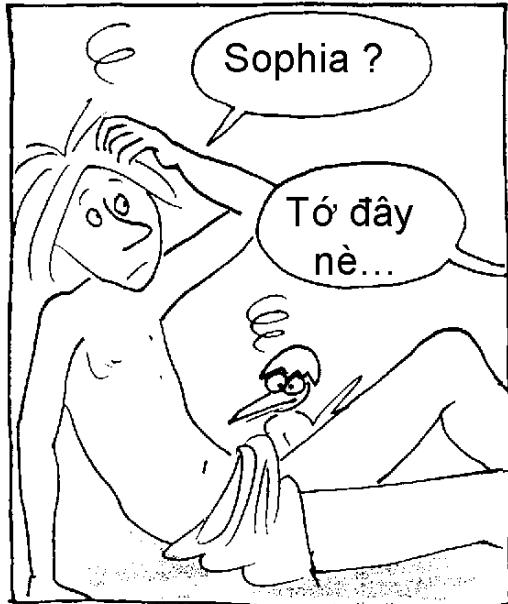
Trong cái thế giới tồi tệ này, tớ chỉ
còn thấy một thứ có thể thoát khỏi
uy lực của đồng tiền thôi.

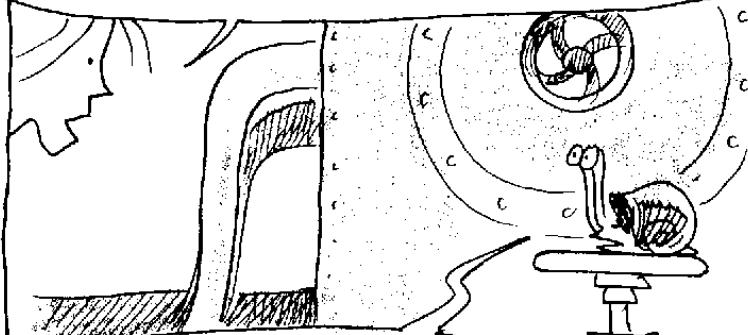
Sáng hôm sau :

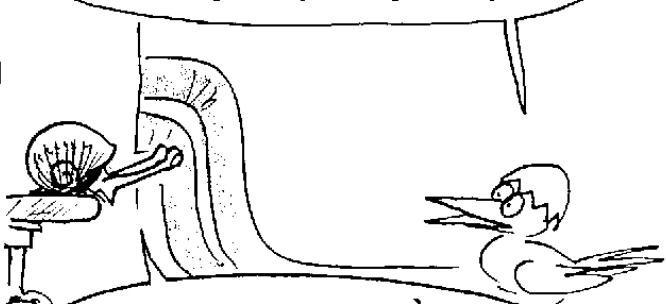

Ý ông nói là chính ông
sáng chế ra cái máy này á hả ?

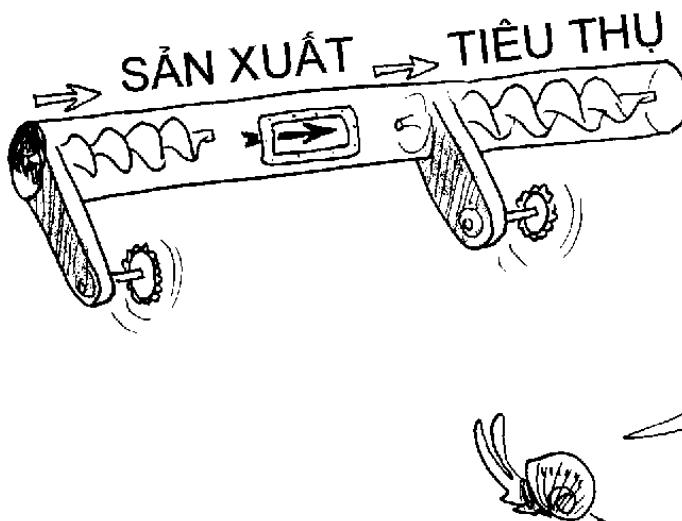

Ôn Chúa !
Tôi chỉ nghiên cứu nó thôi.

Và tất cả những cái
ông này là gì vậy ?

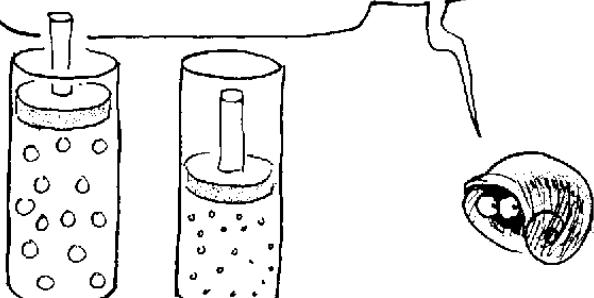

Đó là những VÒNG
TUẦN HOÀN KINH TẾ

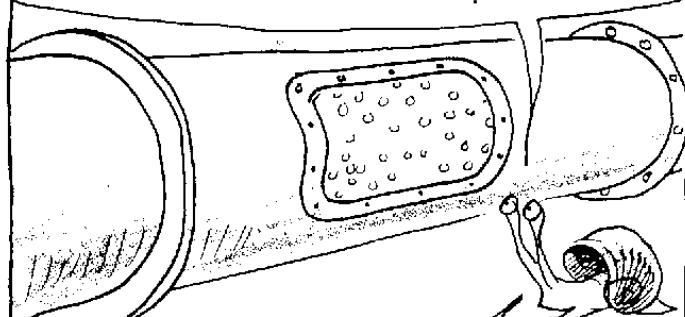
Trong các ống dẫn,
dòng chảy kinh tế - đồng tiền
được luân chuyển bằng
2 bơm xoắn Achimède.
Cái bơm đẩy phía trước gọi là
SẢN XUẤT, còn cái bơm hút
đằng sau gọi là TIÊU THỤ.

Tiền là một hợp chất của
ERGOT và không khí. ERGOT là
chất lỏng không nén được. Nhưng
do trong hợp chất này có nhiều
bong bóng nhỏ khiến tiền
có thể nén lại được.

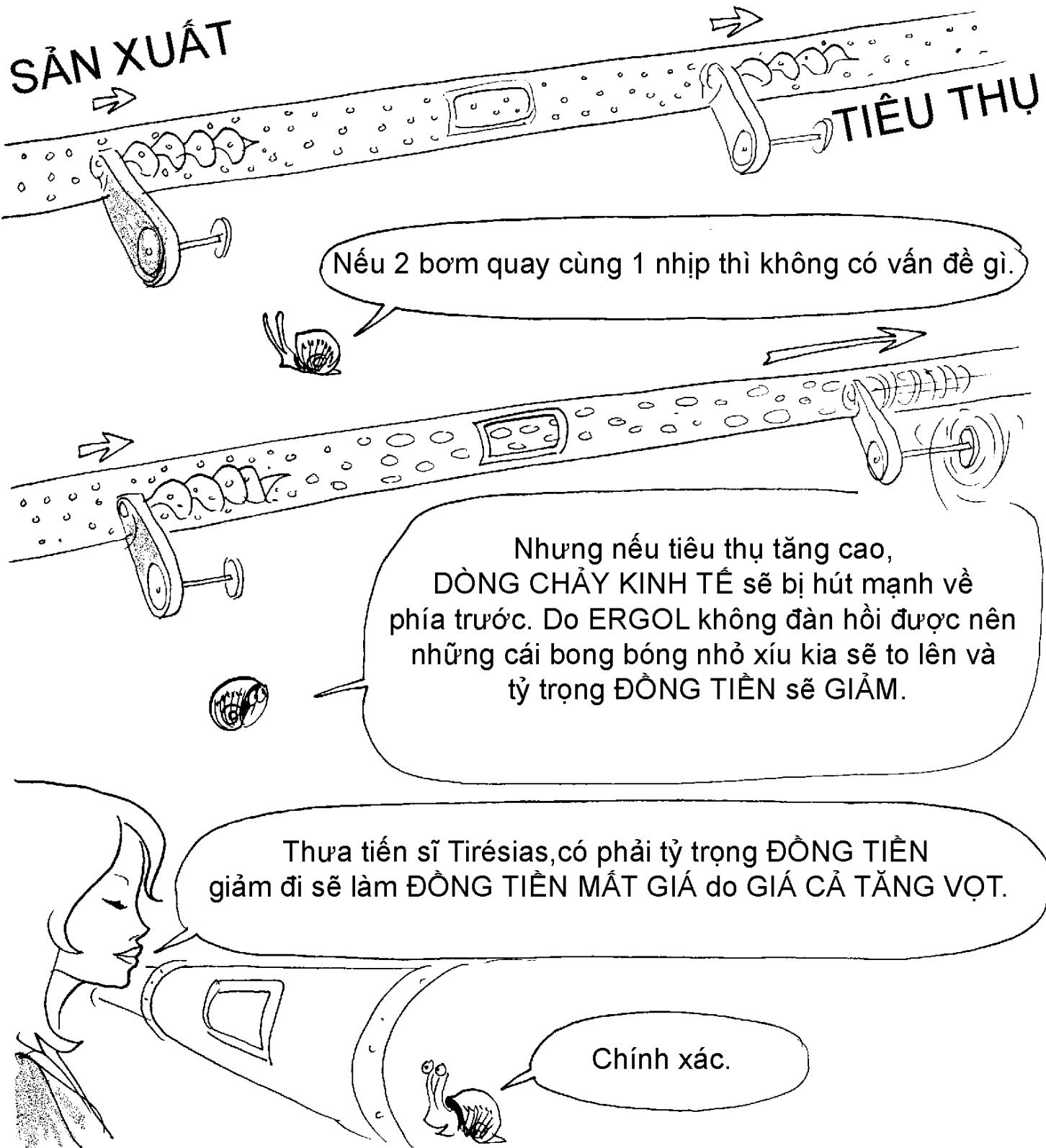
(*) Có gốc từ chữ ERGOS
(tiếng Hy Lạp) : công việc

Giữa bơm SẢN XUẤT và
bơm TIÊU THỤ

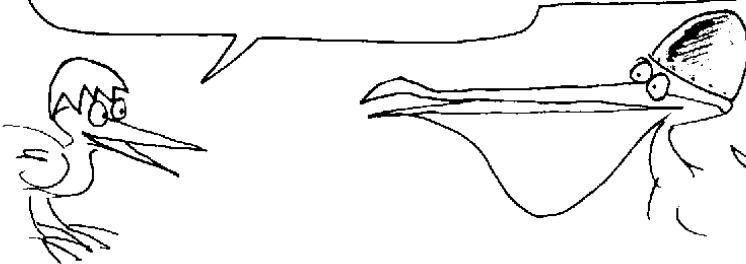

có một cửa sổ cho phép
đánh giá TỈ TRỌNG của
dòng chảy kinh tế

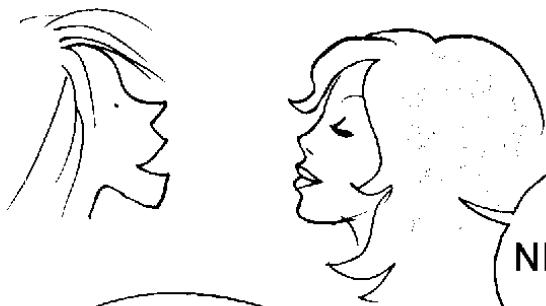
ĐỊNH LUẬT 1 VỀ SỰ LUÂN CHUYÊN CỦA ĐỒNG TIỀN.

Cơ chế vận động của bơm SẢN XUẤT là CUNG CẤP, còn của TIÊU THỤ là NHU CẦU.

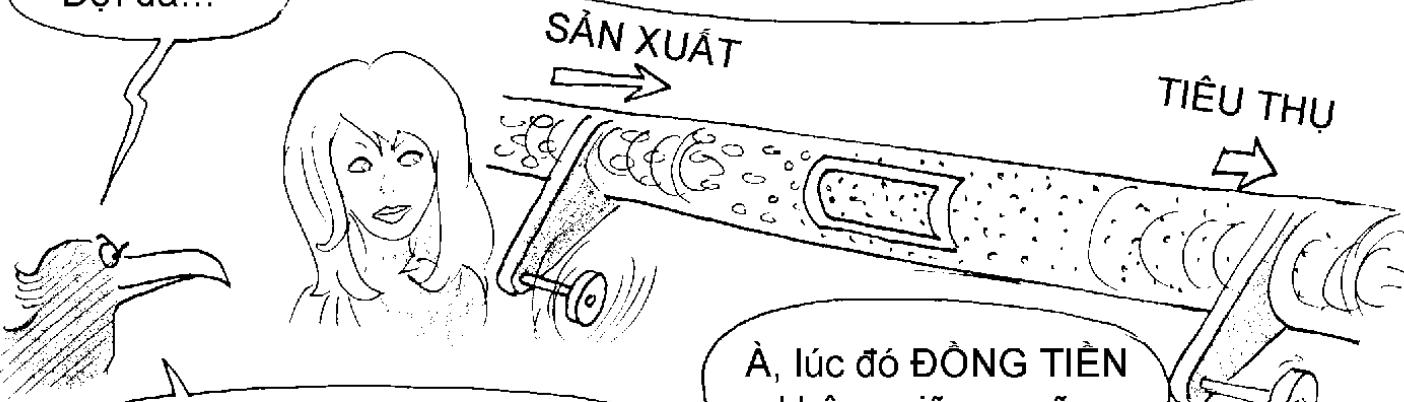

Khi hai vận động này cân bằng với nhau hay khi chúng thay đổi theo cùng một nhịp, tức là chuyển động ĐỒNG BỘ, tỷ khối ĐỒNG TIỀN không thay đổi : GIÁ CẢ ổn định.

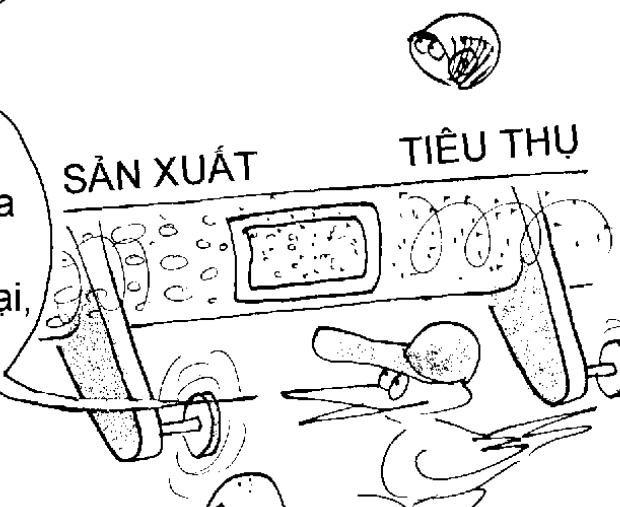
Khi bơm TIÊU THỤ hoạt động nhanh và NHỊP SẢN XUẤT không theo kịp nữa, ĐỒNG TIỀN giãn ra, tỷ khối giảm và GIÁ TĂNG.

Đợi đã...

À, lúc đó ĐỒNG TIỀN không giãn ra nữa, và giá cả sẽ HẠ.

Vậy nếu thay vì tăng, tiêu thụ lại GIẢM thì sao ?

Tương tự như vậy, khi nhịp TIÊU THỤ không đổi, SẢN XUẤT giảm : ĐỒNG TIỀN sẽ giãn ra và giá cả tăng lên. Khi SẢN XUẤT tăng, SẢN PHẨM THẮNG DƯ ép ĐỒNG TIỀN lại, và giá cả lại GIẢM.

Như vậy giá cả sẽ TỰ ĐỘNG được xác định bởi mối liên hệ giữa TIÊU THU và SẢN XUẤT, tức là giữa CUNG và CẦU.

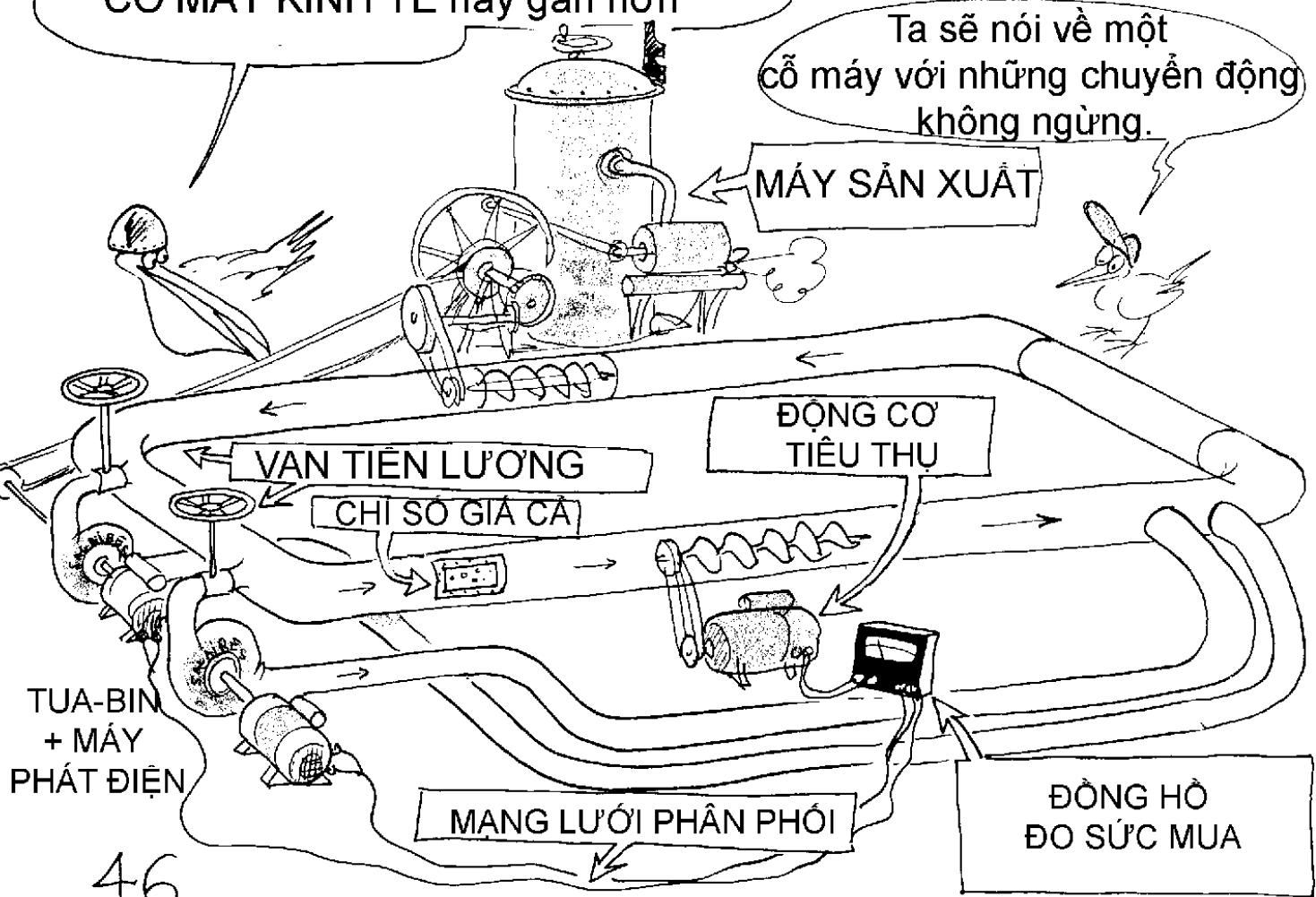
Mỗi giây sẽ có 1 LƯỢNG LỚN ERGOT nhất định chảy qua cái bơm SẢN XUẤT.

Dòng chảy lớn này cũng đi qua cái bơm TIÊU THU.

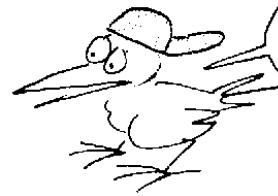
Ở bơm tiêu thụ, mối liên hệ giữa LƯU LƯỢNG TÍNH THEO THỂ TÍCH và LƯU LƯỢNG TÍNH THEO KHỐI LƯỢNG gọi là CHỈ SỐ GIÁ CẢ.

Hãy quan sát
CƠ MÁY KINH TẾ này gần hơn

Ta sẽ nói về một
cỗ máy với những chuyển động
không ngừng.

Nhưng không, đó không
phải là cỗ máy với những
chuyển động không ngừng.

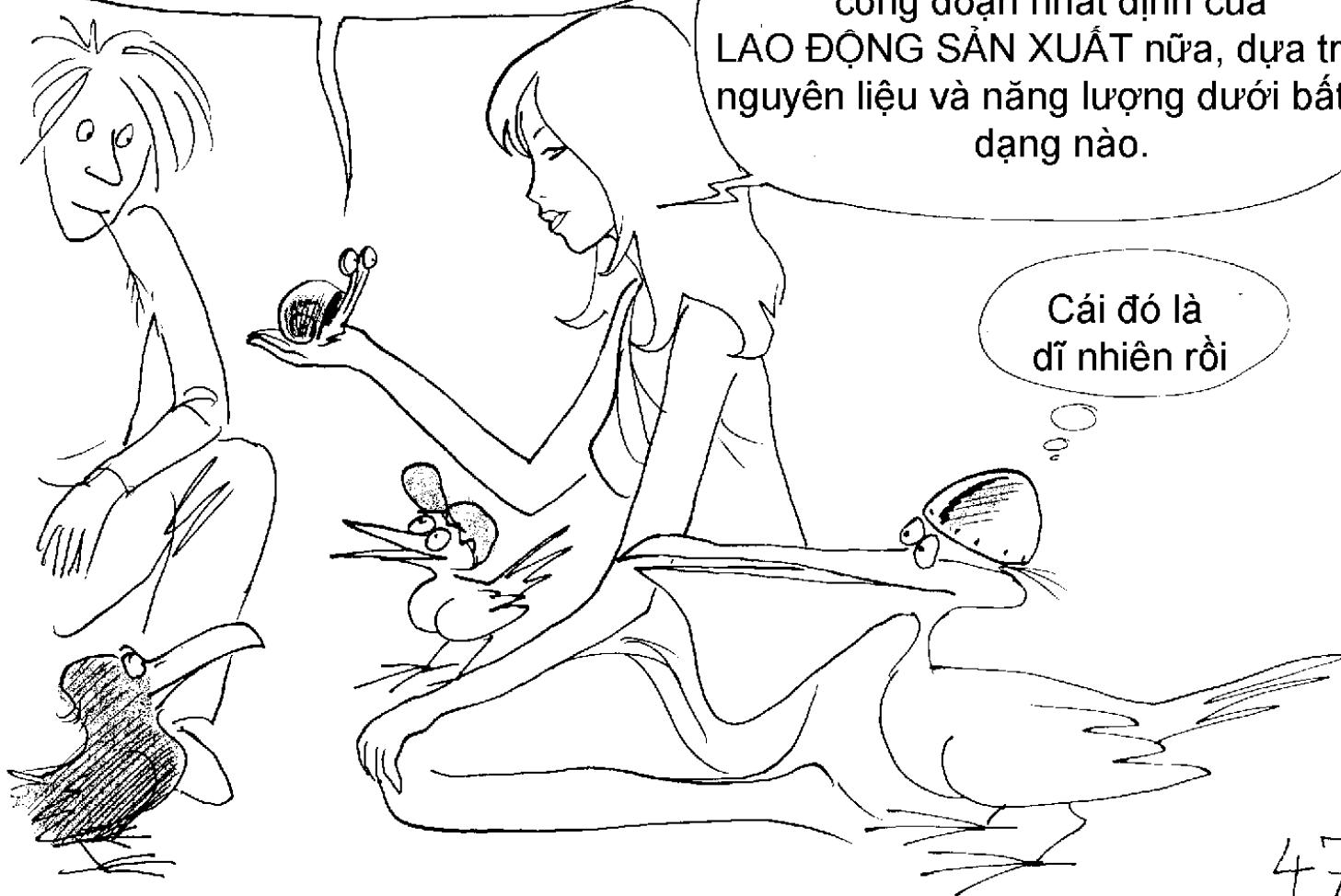
Tôi thì tôi nói là...

Còn có ma sát trong các đường ống, sự hao hụt trong các
dây dẫn điện. Cả hệ thống này hoạt động được là nhờ vào
NĂNG LƯỢNG mà.

ĐỊNH LUẬT 2 VỀ SỰ LUÂN CHUYỂN CỦA ĐỒNG TIỀN

Có thể giải thích định luật
thứ hai về sự luân chuyển của đồng
tiền như vậy: KHÔNG THỂ TỒN TẠI
MỘT CỖ MÁY KINH TẾ ĐƠN LÊ.

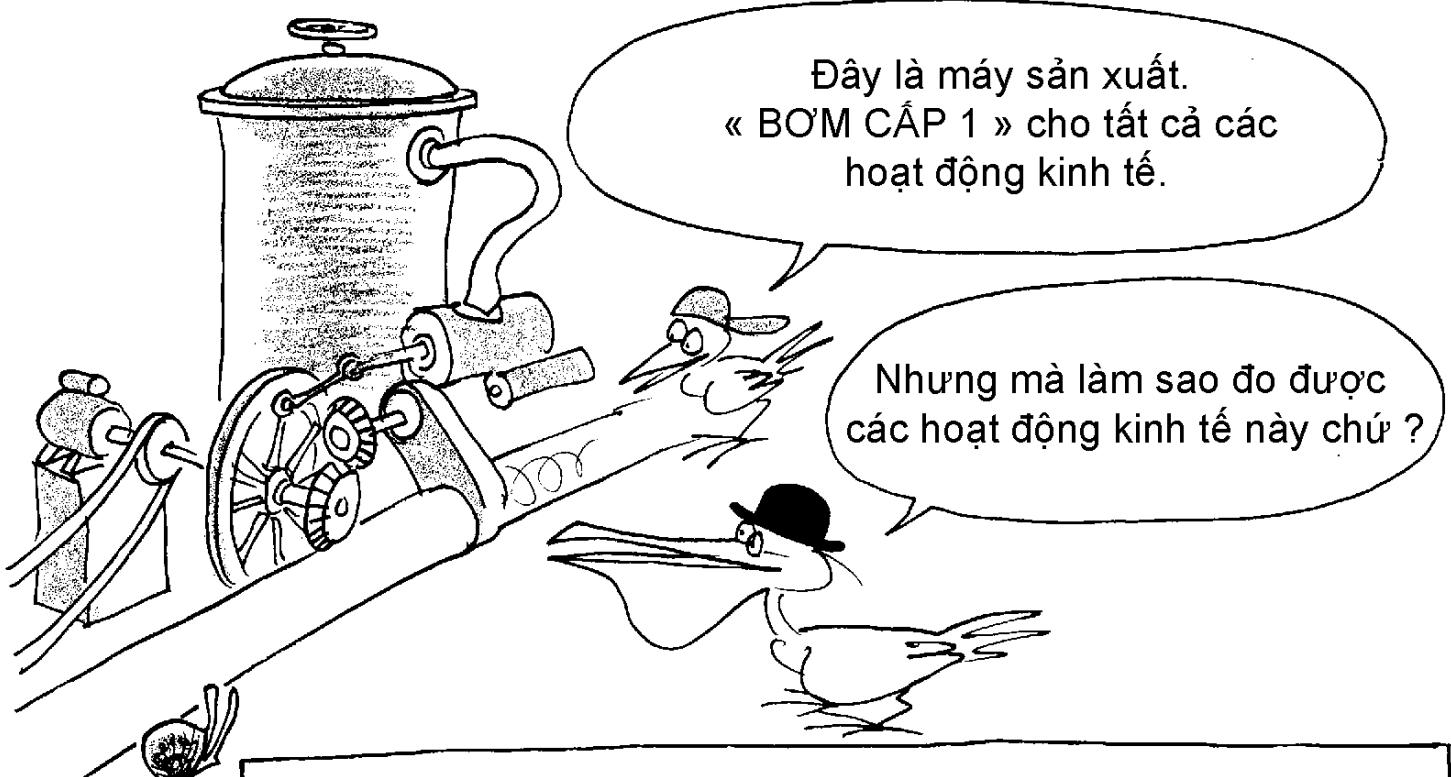
Con người ta không thể chỉ
mua và bán, phân phối sản phẩm.
Họ còn phải tham gia vào một
công đoạn nhất định của
LAO ĐỘNG SẢN XUẤT nữa, dựa trên
nguyên liệu và năng lượng dưới bất kỳ
dạng nào.

NGÀNH SẢN XUẤT VÀ PHI SẢN XUẤT

NĂNG SUẤT

À, HOẠT ĐỘNG KINH TẾ bằng :
 $\frac{1}{2}$ KHỐI LƯỢNG ERGOT x (VÂN TỐC DÒNG CHẢY)2

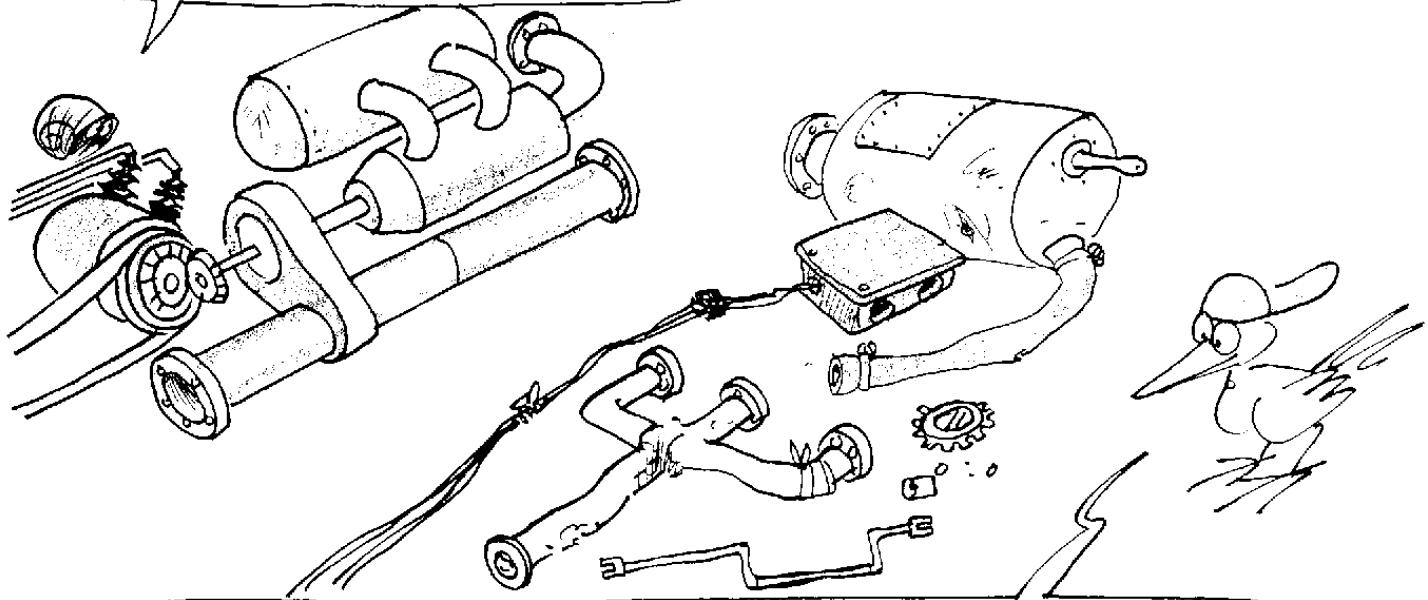
Tóm lại, đó là
LỰC LƯỢNG SẢN XUẤT.

Đơn vị tính của ÁP SUẤT KINH TẾ này là BAR.

Và nó được đo bằng
1 cái BAROMÉT hả ?

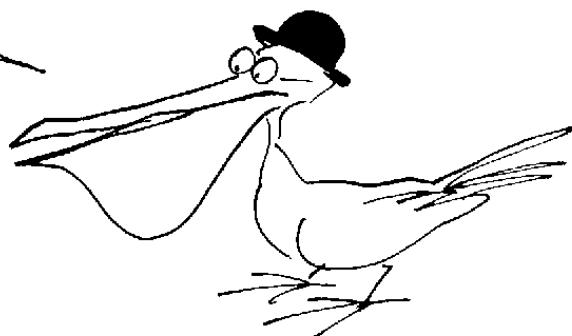

Để tăng hoạt động kinh tế, ta có thể tăng KHỐI LƯỢNG ERGOT, tức là CUNG CẤP THÊM SỐ LƯỢNG CÔNG VIỆC. Nhưng việc nâng cao hiệu quả sử dụng và phân công lao động, tức là NĂNG SUẤT, cũng rất quan trọng.

Đúng, chuyển sang dùng 1 cái máy to hơn, hiện đại hơn, với những đường ống lớn hơn và những dây điện to hơn sẽ tốt hơn là dùng 2, 3 cái máy cũ kỹ.

Còn 1 điều tôi chưa hiểu :
Trong toàn bộ cỗ máy kinh tế
này thì cái gì quyết định
thể tích TIỀN ?

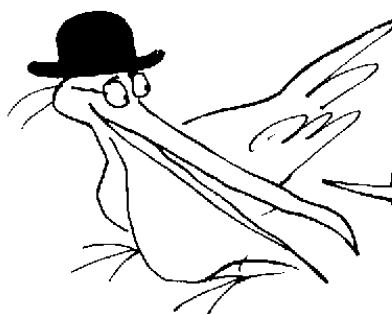

SỰ TĂNG TRƯỞNG VÀ KHỐI LƯỢNG TIỀN TỆ

Thực trạng của HỆ THỐNG KINH TẾ thể hiện qua KHỐI LƯỢNG CÔNG VIỆC (ERGOT) di chuyển trong nó. Đó là phần chính của ĐỒNG TIỀN, SỨC LAO ĐỘNG, và VẬN TỐC DI CHUYỂN của CÔNG VIỆC. Sẽ như thế nào nếu chúng ta nối thêm một ĐƠN VỊ SẢN XUẤT mới vào cỗ máy ?

Công cụ sản xuất này sẽ được giao kèm với một lượng ERGOT đầy đủ. Theo đó lực lượng lao động làm tỷ trọng ĐỒNG TIỀN tăng (tức là làm hạ giá). Trong giai đoạn tăng trưởng, sẽ là bình thường nếu có tăng thêm vài cái bong bóng, tức là THỂ TÍCH TIỀN TỆ tăng, theo một cách thức để ÔN ĐỊNH GIÁ CẢ.

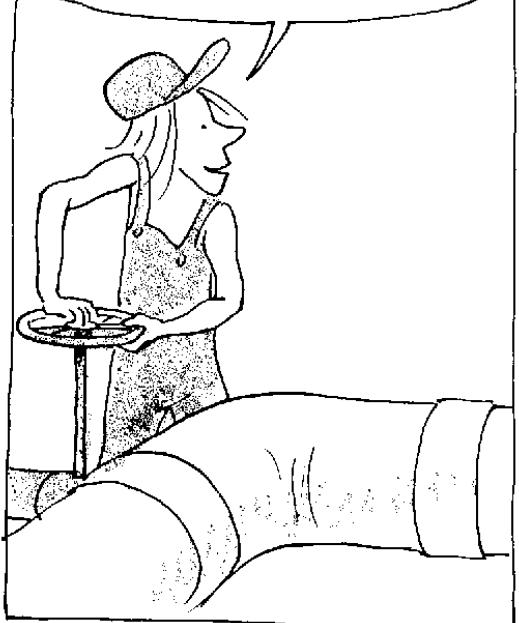
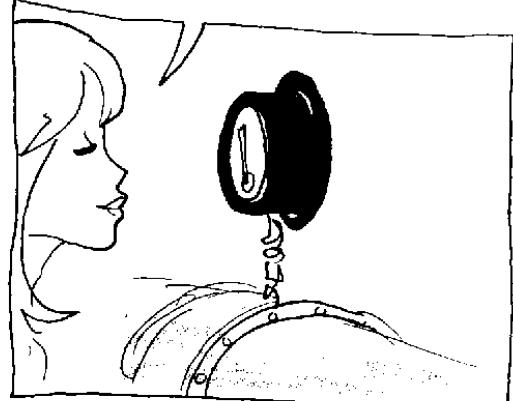

Và trên thực tế, ít người nhận thấy thể tích tiền tệ cứ tăng lên từ từ, mục đích là để giá đuổi kịp một phần những lần tăng lương.

Tốt, 1 đơn vị sản xuất khác đã được nối vào bộ máy kinh tế. Nó chạy tốt. Kim chỉ áp suất kinh tế đang nhích hơn vạch 12.

Việc sử dụng đơn vị mới này giúp có thêm nhiều VIỆC LÀM và giảm THẤT NGHIỆP. Nhưng như vậy những đòi hỏi về tiền lương cũng nhiều hơn.

Nhưng mà cái đơn vị sản xuất mới này đâu có chạy 1 mình được ?

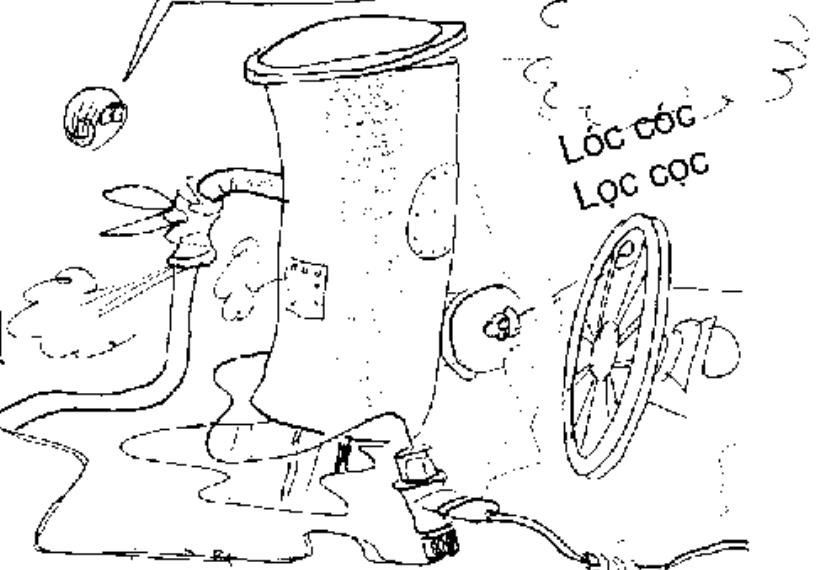
Đúng. Cần phải trích ra một phần lực lượng sản xuất của TIỀN để ĐỔI MỚI và HIỆN ĐẠI HÓA cỗ máy SẢN XUẤT.

ĐẦU TƯ

Có mặt

Cần phải làm việc này thường xuyên, nếu không bộ máy sản xuất sẽ xuống cấp đến mức không còn cứu vãn được nữa.

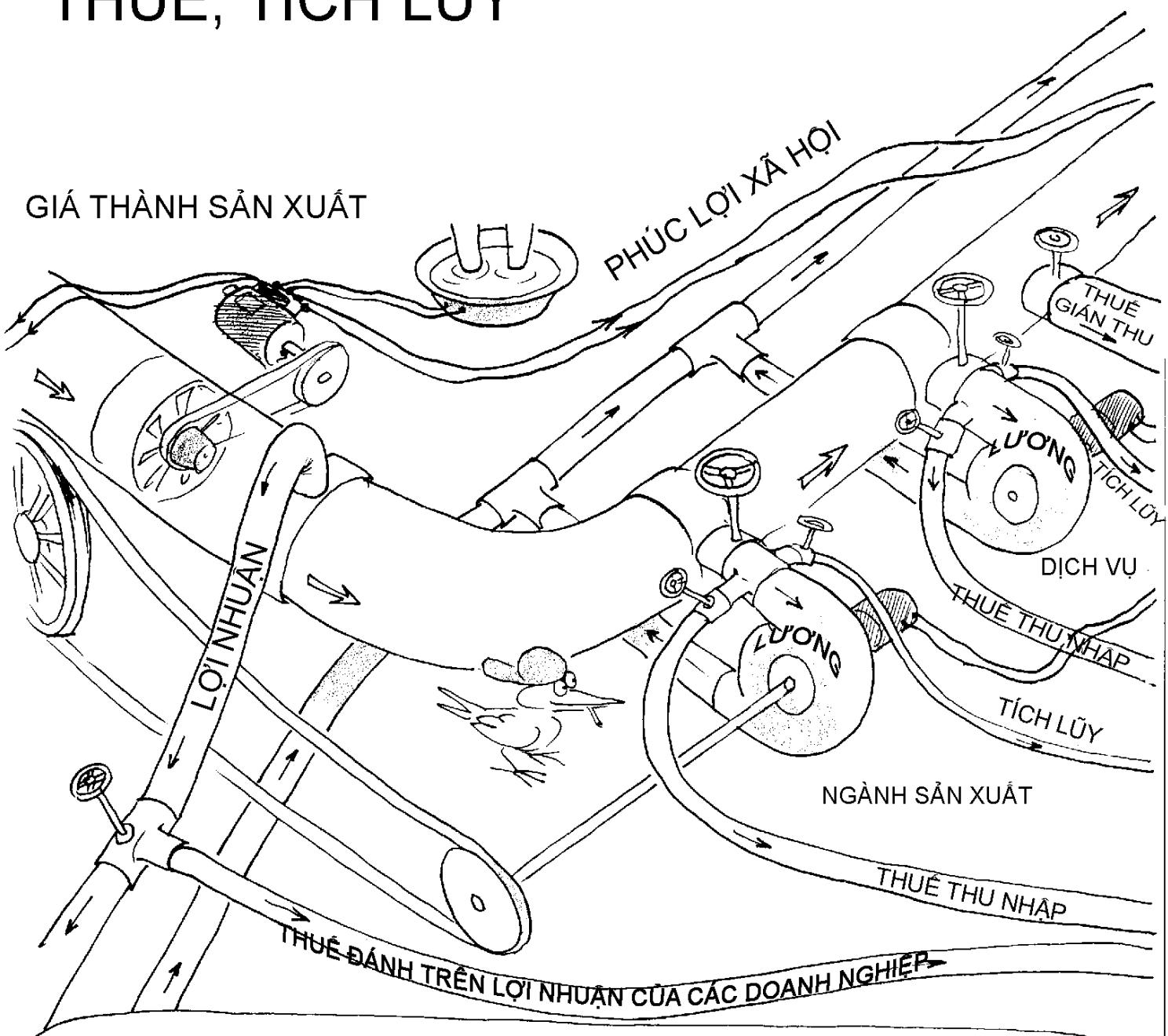
Gãy hết rồi

Ông dẫn bị tắt rồi

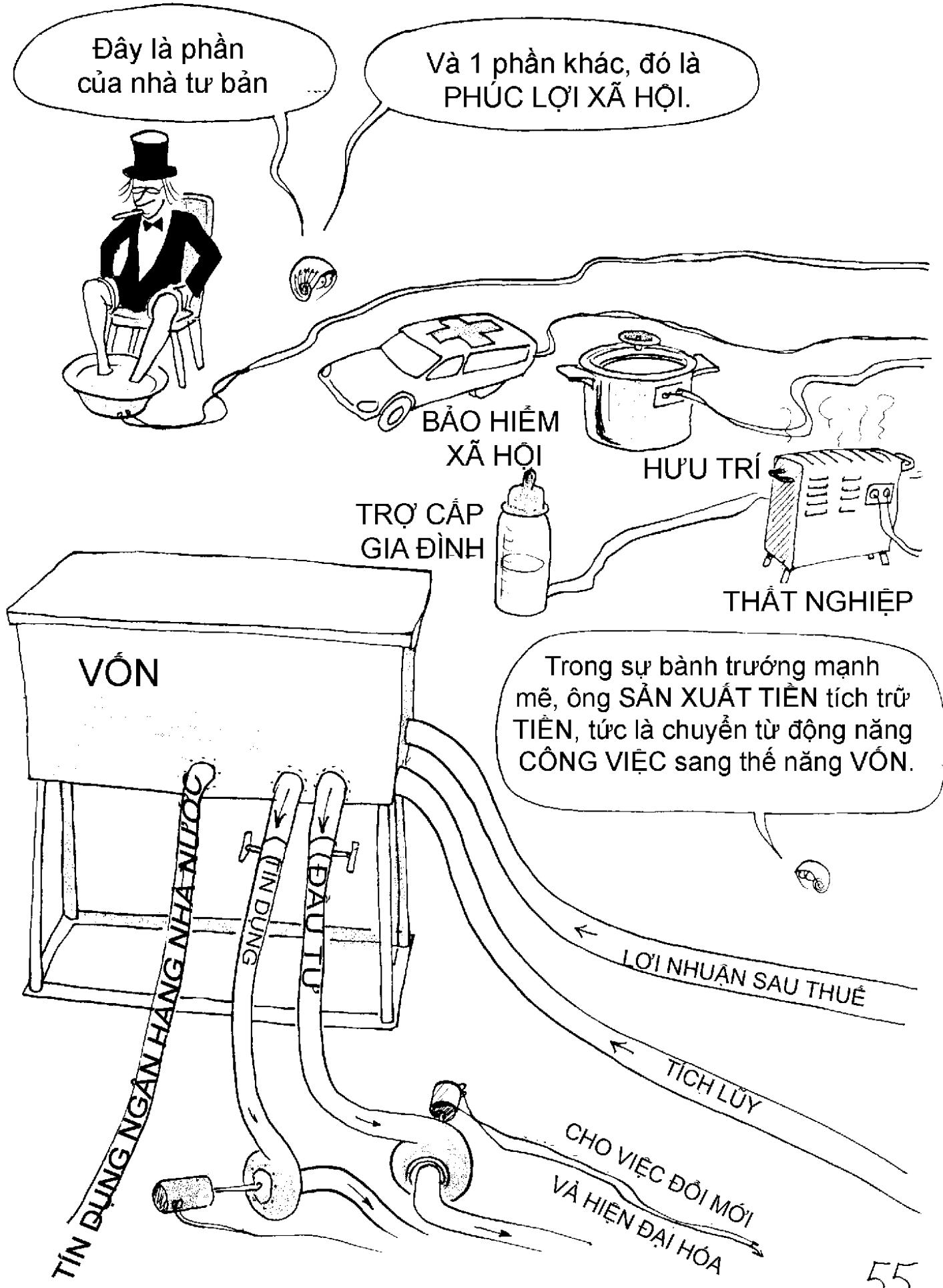

Dòng điện (MẠNG LƯỚI PHÂN PHỐI) bị tắt :
có thất thoát ở nhiều nơi.

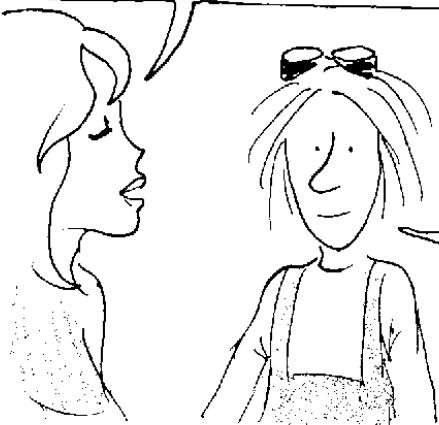
VỐN, LỢI NHUẬN, THUẾ, TÍCH LŨY

Vòng luân chuyển TIỀN làm phát sinh thêm nhiều thứ và những thất thoát linh tinh. Ngay lập tức ở phần đầu của bơm sản xuất, CÔNG VIỆC sẽ vận hành 1 tua-bin nối với 1 máy phát. Một phần năng lượng sẽ được lấy để cung cấp cho dòng tích điện gọi là PHÚC LỢI XÃ HỘI. Một phần khác đi vào CHI PHÍ SẢN XUẤT và phần còn lại dùng để nấu nước cho nhà tư bản ngâm chân (tiền vào túi nhà tư bản).

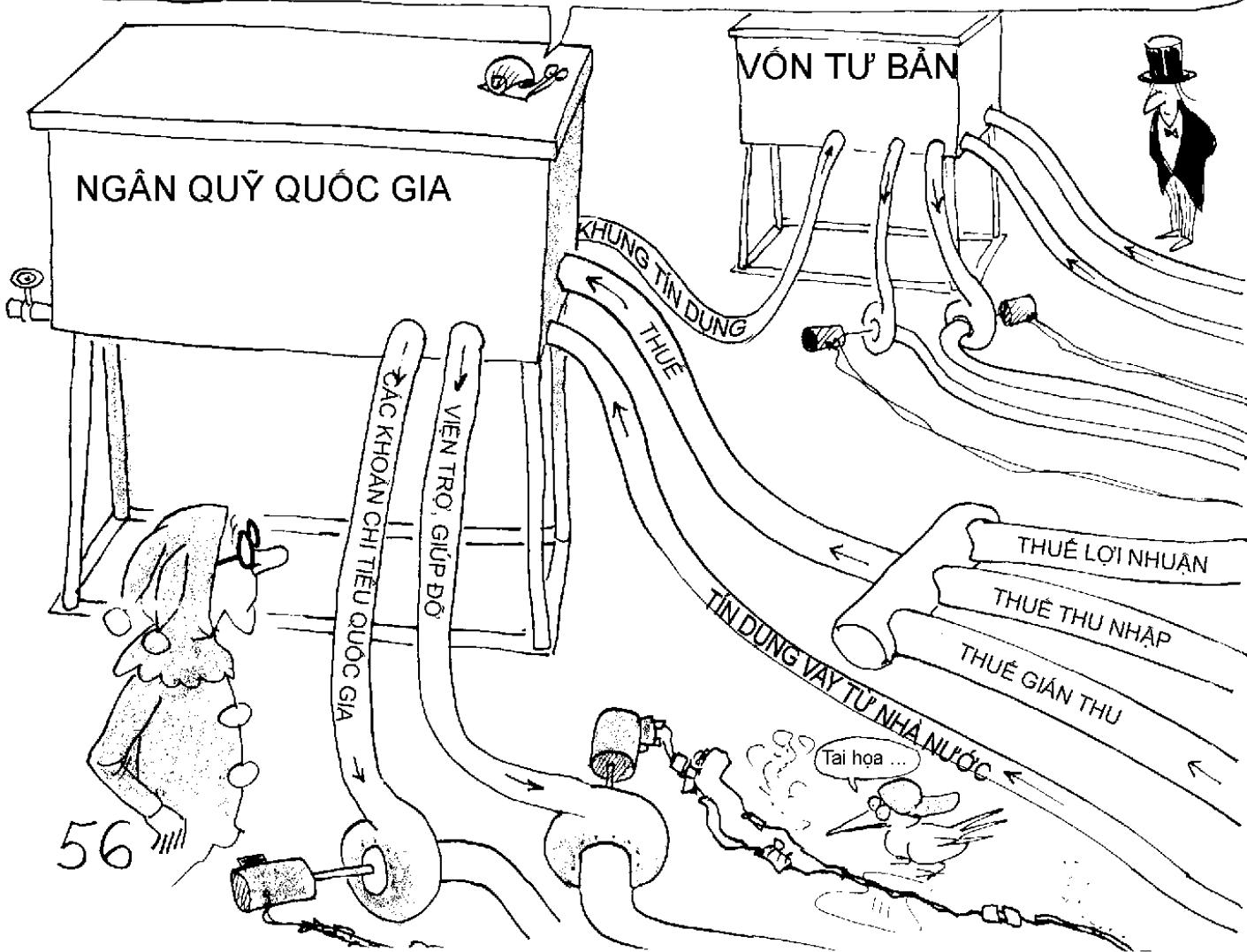

Nguồn vốn tư bản được tạo thành từ
LỢI NHUẬN SAU THUẾ và QUÝ TIẾT KIỆM

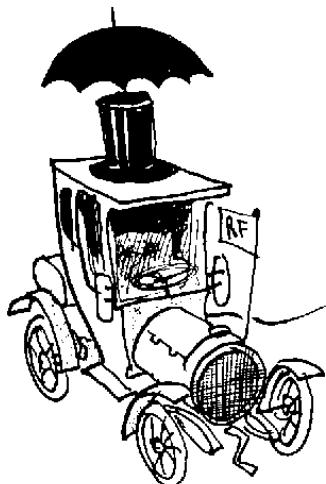
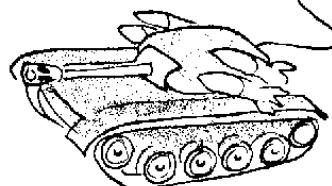

Ngược lại, tiền từ nguồn vốn này có thể đi đến hai tua-bin, ghép với những máy phát. Một máy để cung cấp nhiên liệu cho máy của tờ, gọi là máy đổi mới và hiện đại hóa. Máy còn lại gọi là **TÍN DỤNG THƯƠNG MẠI**.

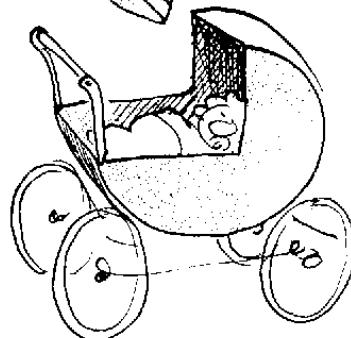
Bên cạnh đó, KHỦNG HOẢNG TÀI CHÍNH có một quỹ tương tự. Khủng hoảng tài chính sử dụng thuế để duy trì quỹ. Đầu tiên, nó thu từ **THUẾ LỢI TỨC CÔNG TY**. Tiếp đó là **THUẾ THU NHẬP**, một loại thuế **TRỰC TIẾP**. Cuối cùng, khi qua “**BƠM TIÊU THỤ**”, nó lại thu thêm một loại thuế **GIÁN TIẾP** nữa, chẳng hạn như thuế **GIÁ TRỊ GIA TĂNG**.

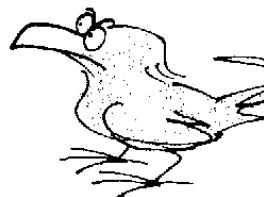
À, đây là những khoản
chi tiêu QUỐC GIA

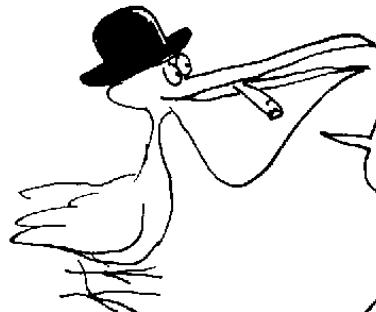
QUÂN ĐỘI

AN SINH XÃ HỘI

Cái xe kia, tôi nghĩ đó là
CHIẾN XA QUỐC GIA hả?

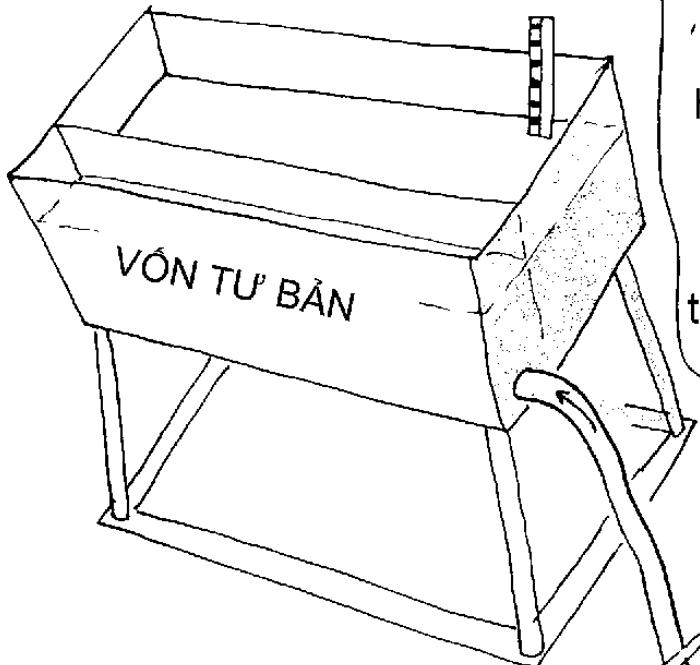
Thế còn TIẾT KIỆM, TÍN DỤNG,
chúng hoạt động như thế nào?

Tất cả những khoản lớn như TIỀN và NGÂN QUÝ,
theo nguyên tắc, đều có các chức năng ĐIỀU TIẾT. Người ta
cũng biết rằng GUỒNG MÁY KINH TẾ thường là bất ổn do
tác động qua lại đều đặn giữa SẢN XUẤT và TIÊU DÙNG,
cái tác động thường có xu hướng nhanh dần và làm GIÁ tăng.

Vậy là, người ta sẽ khiến những người lao động chỉ
TIỀN vào hai cái kẽm chi tiêu đó

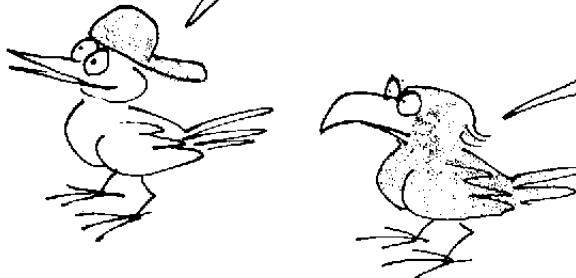
'Không có lý gì mà cậu không tham gia vào hoạt động tăng trưởng kinh tế tuyệt vời của chúng ta. Trong cái bồn chứa TIỀN, tờ sẽ dành cho cậu một ngăn đặc biệt (*) để cậu cất tiền. Mức độ sẽ tùy theo mức tăng trưởng chung của khối lượng VỐN TƯ BẢN.

Hãy để TIỀN của cậu ở nơi an toàn. Hãy nghĩ tới TƯƠNG LAI của cậu. Tờ đảm bảo là cậu sẽ một khoản thu nhập cố định mỗi năm. Và nếu cậu tin tưởng giao cho tờ số vốn của cậu trong một khoảng thời gian đủ lâu, tờ sẽ làm cái gì đó cho khoản đóng thuế của cậu.

(*) Ngân hàng tư nhân, cổ phần.

Chúng chẳng đem lại cho chúng ta được
nhiều lăm, tuy vậy, cậu thấy đấy,
chúng ta cũng lời được chút đỉnh

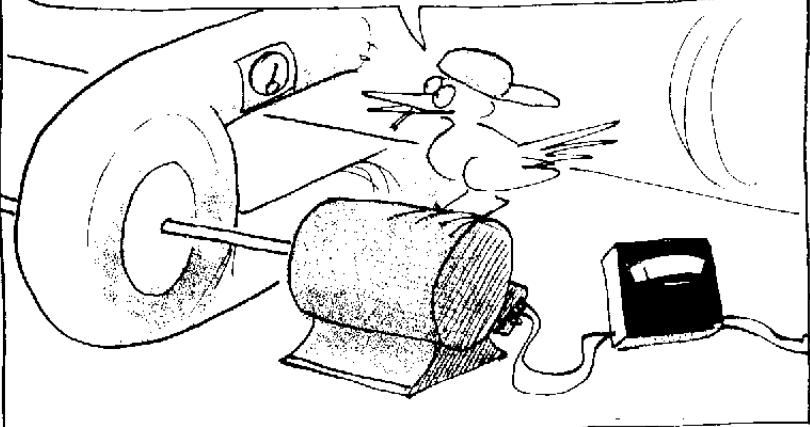

Cậu khờ quá. Hoạt động kinh tế phát triển.
Việc đưa thêm các cơ sở sản xuất mới vào
hoạt động sẽ đồng hành với sự tăng trưởng của
tổng sản lượng LAO ĐỘNG. Nhưng chúng cũng
tạo ra nhiều bong bóng đến mức MẬT ĐỘ
của ĐỒNG VỐN không ngừng giảm xuống.
Nói tóm lại, cậu lỗ rồi.

Cậu muốn nói rằng trong
những thứ mà cậu đã dành dụm
được, số lượng LAO ĐỘNG-
phần có tỉ trọng cao trong
hỗn hợp-lại GIẢM XUỐNG
thay vì tăng lên.?

Nhưng lương tăng rồi. Lưu lượng cũng tăng
gần gấp đôi! Nhìn này....
MỨC SỐNG

Nhưng cái mà cậu đang quay,
đó là GIÓ, là ĐỒNG VỐN đang giảm
dần độ dày đặc, hãy nhìn
cường độ dòng điện nè!

BƠM TIÊU THỦ

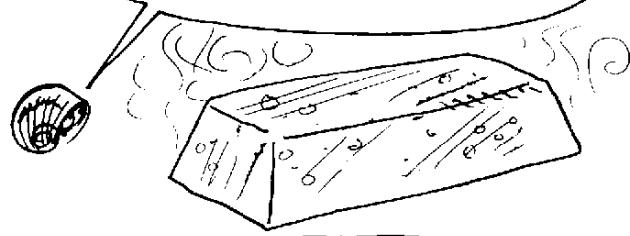
Nó tăng có chút xíu à

Sự TĂNG TRƯỞNG KINH TẾ thực sự không phải là sự tăng của cả hỗn hợp TIỀN, mà là tăng sức lao động trong nó. Cũng như thế, MỨC SỐNG không phụ thuộc vào LƯƠNG (lương) mà vào CHẤT (SỨC MUA).

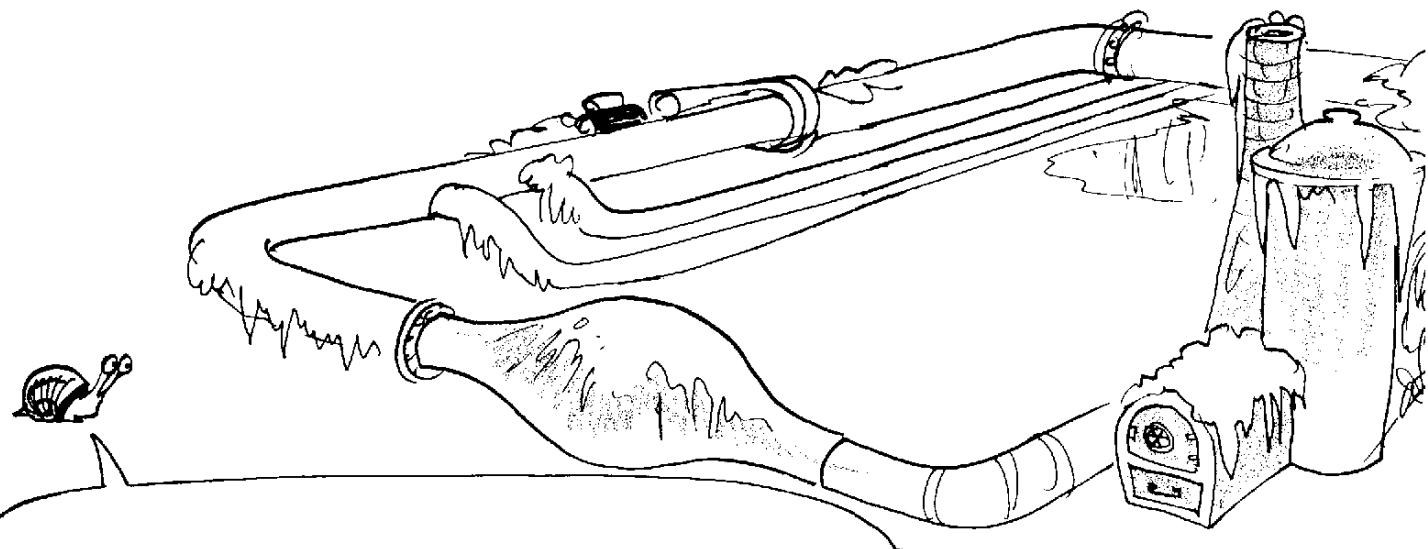
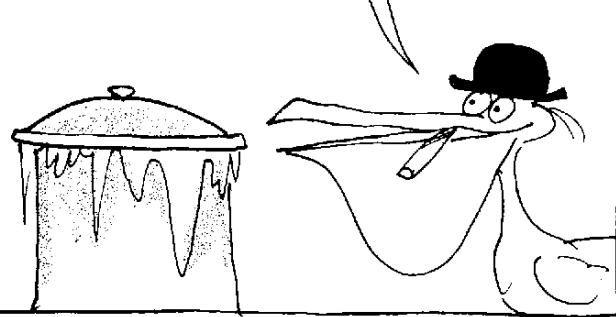

Không có cách nào khác để
giữ TIỀN bên mình sao?

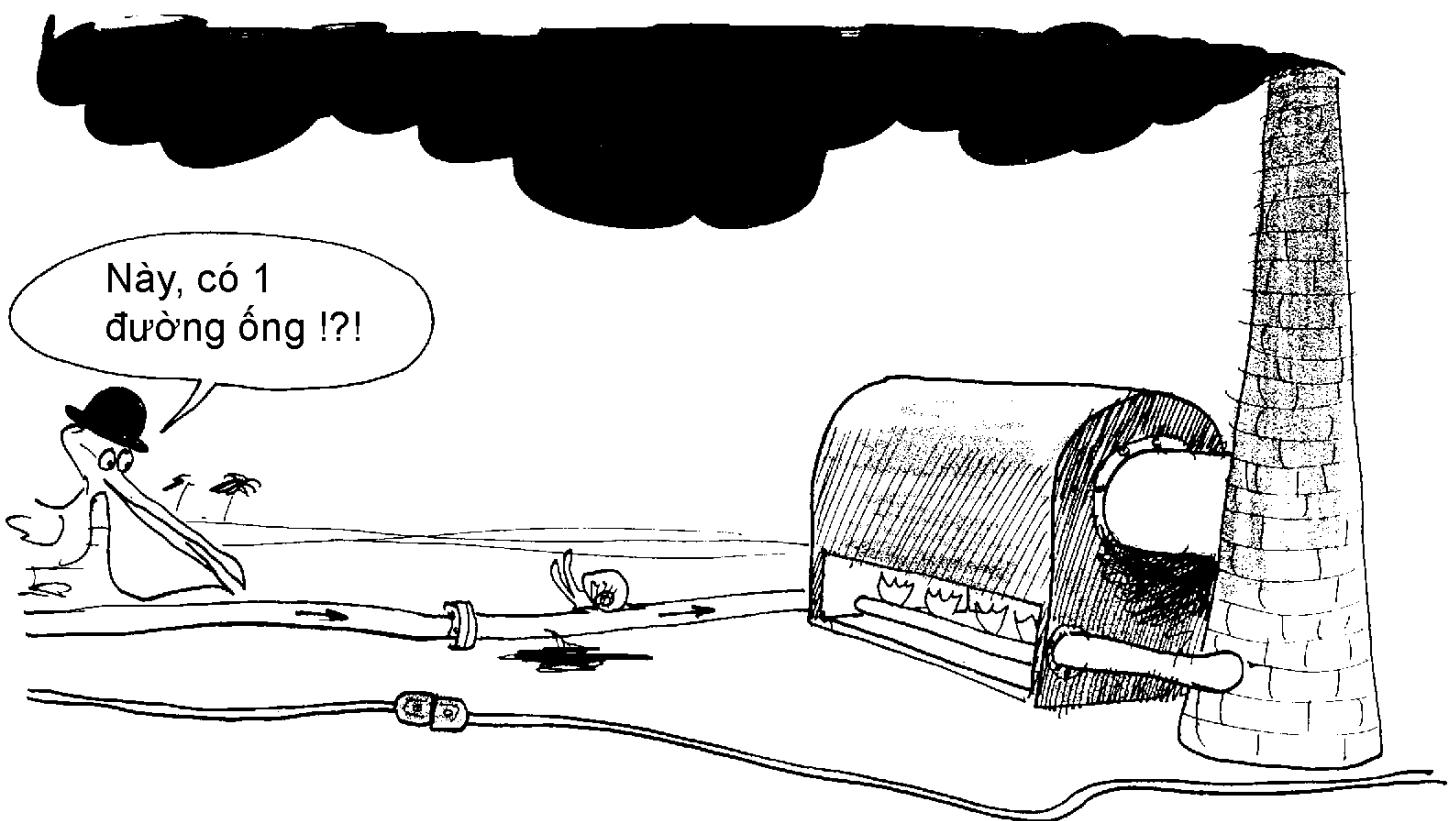
Để dự trữ nó thành một
KHỐI ÔN ĐỊNH, chỉ cần
làm nó ĐÓNG BẮNG.

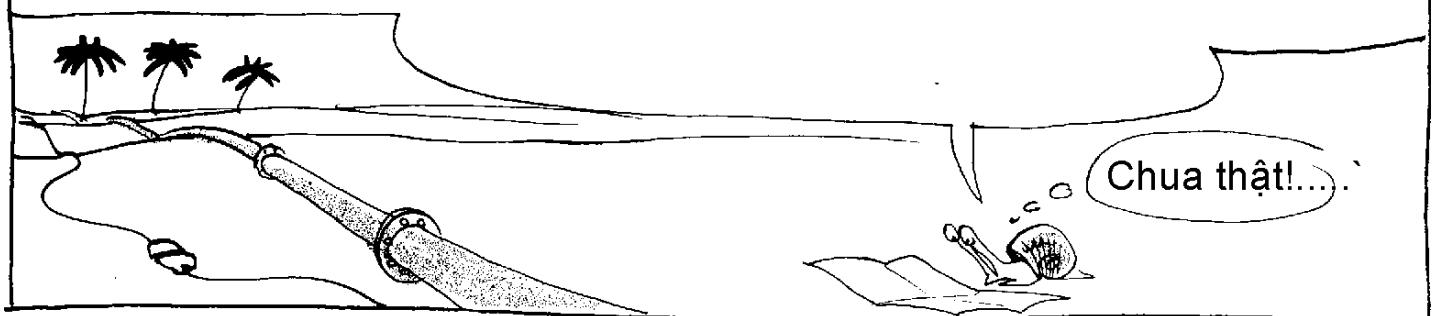
Ý tưởng tuyệt vời! Để tránh
LAM PHÁT-điều tồi tệ làm khủng
hoảng nền kinh tế-cần phải
ĐÓNG BẮNG tất cả!

Nhưng khi đó TIỀN sẽ mất phần lãi của nó,
phần ở trong LƯU THÔNG. Sự ĐỘNG VỐN làm đình trệ bộ máy kinh tế.

Cái nồi hơi của bộ máy kinh tế được đun nóng nhờ vào thứ chất lỏng quý giá này, nó được dẫn đến từ một vùng xa xôi và hoang vắng. Để dẫn nó đến đây, phải mất nhiều năng lượng....(HÓA ĐƠN DẦU LỬA)

Đổi lại, một đường ống dẫn từ hoang mạc cũng ít nhiều tiếp nhiên liệu cho bơm tiêu thụ (XUẤT KHẨU) (*)

(*) HIỆN TƯỢNG TOÀN CẦU HÓA NỀN KINH TẾ sẽ được đề cập trong album tiếp theo: INFLATRON INTERNATIONAL

KHỦNG HOẢNG DẦU LỬA

Này, có THẨM HỌA nè

Đọc thư cái đã

Ôi trời...

Ôi trời ơi!...

Người ta tăng giá dầu rồi!

Rồi, cậu ngâm chân của mình nguội rồi đây!

Điều đó là bình thường. Cả dòng chảy biến mất trong đường dẫn CHI PHÍ SẢN XUẤT.

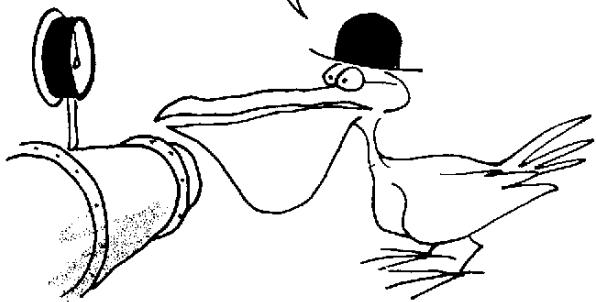
CHI PHÍ
SẢN XUẤT

AN SINH XÃ HỘI

Này, mấy gã kia, chúng ta
mất lượt rồi và áp suất
đang tuột xuống

Có chuyện
gì vậy cà?

Nhà tư bản đã đóng
cửa những cơ sở sản xuất
không sinh LỜI.

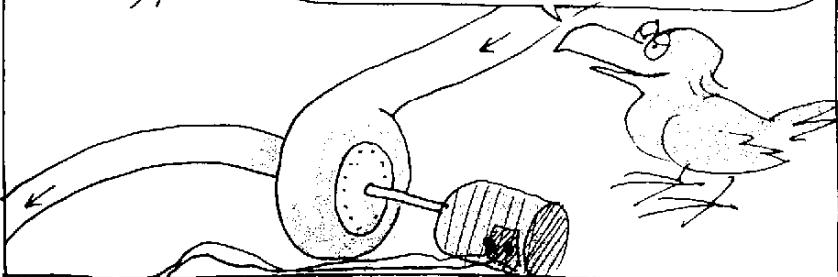

Nạn THẤT NGHIỆP tăng

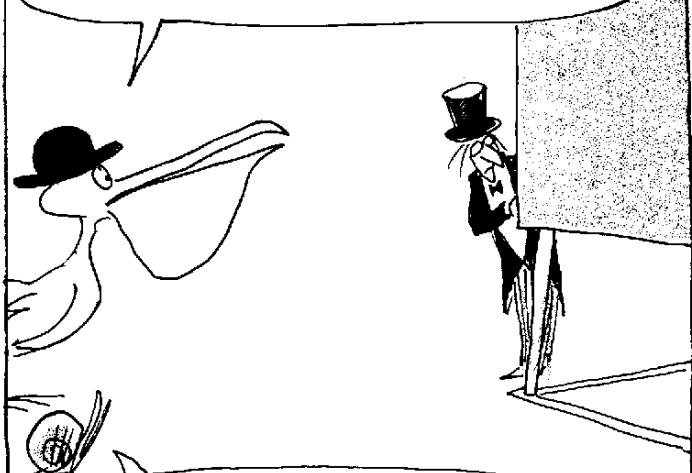

Cậu làm gì vậy

Tốt hơn là tớ nên mua trước
khi giá tăng. Tớ sẽ rút
tiền TIẾT KIỆM và
thu vốn TÍN DỤNG

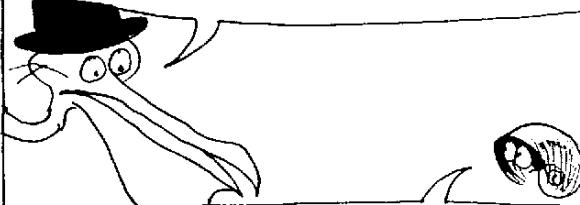

Còn nhà TƯ BẢN đang làm gì vậy?

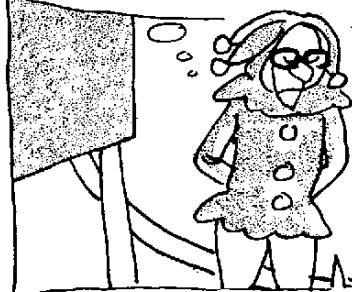
Theo ý tớ ông ta đang kín đáo thêm
không khí vào bình của mình (để tăng số lượng
bong bóng : LẠM PHÁT BẰNG TÍN DỤNG)

Tức là ồng làmtiền giả ?

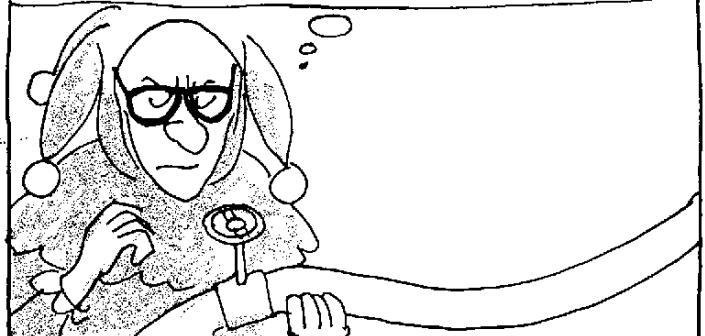
Không, không hẳn vậy,Nhưng
HỆ THỐNG NGÂN HÀNG, tất cả những
giấy tờ, giấy thế chấp tín dụng...tất cả
rút cục đều giống như tiền vây. Và nếu
một ngày, người ta nạo vét cái bồn của
nhà tư bản, chắc họ sẽ phải
ngạc nhiên đấy...

Việc mua hàng chủ yếu bằng
tín dụng và sự mất niềm tin
đẩy tiêu thụ lên cao, giá cả tăng vọt...

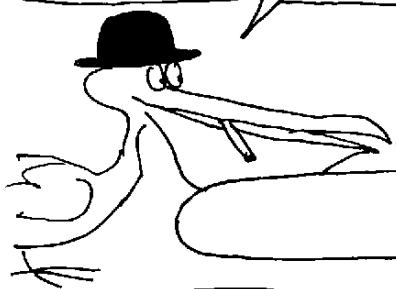

Nhà tư bản cho người ta mượn quá
nhiều TIỀN. Mà thực ra, mình cũng cho
anh ta mượn tiền.

Cần phải chặn dòng vốn tín dụng này lại.

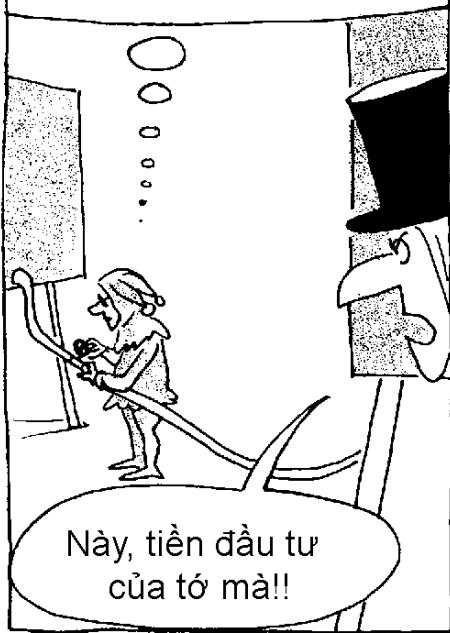
Vậy là, ai cũng cho người khác vay hả?

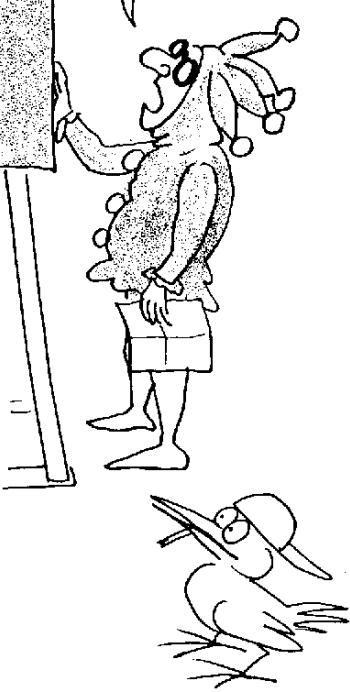
Ô, cậu biết đấy, Trong các khoản vay này,
có nhiều khoản không có thật.

Tớ sẽ giảm vốn tín dụng
của anh ta, như thế, anh
ta sẽ phải suy nghĩ thật
kỹ trước khi cho
mọi người vay...

Được rồi. Ta đã chặn phi vụ vay tín dụng này được
một chút rồi. Nhưng NGÂN QUỸ QUỐC GIA đang
giảm không phanh....

Này, tiền đầu tư
của tớ mà!!

Làm sao đây? Tăng thuế trực tiếp?
... hay thuế gián thu?...hay thuế
lợi tức của các công ty?

Tất cả các loại thuế...

Chúng tôi cần tăng lưu lượng!

Thưa ngài THẨM HỌA, áp lực dòng chảy
đang tuột, KHÍ ÁP KẾ đang ở mức thấp

Ê, ngân quỹ hầm như trống rỗng!

Này, ai đã gắn vật này vậy!?

Như thế người ta nhìn
được chúng ta từ xa

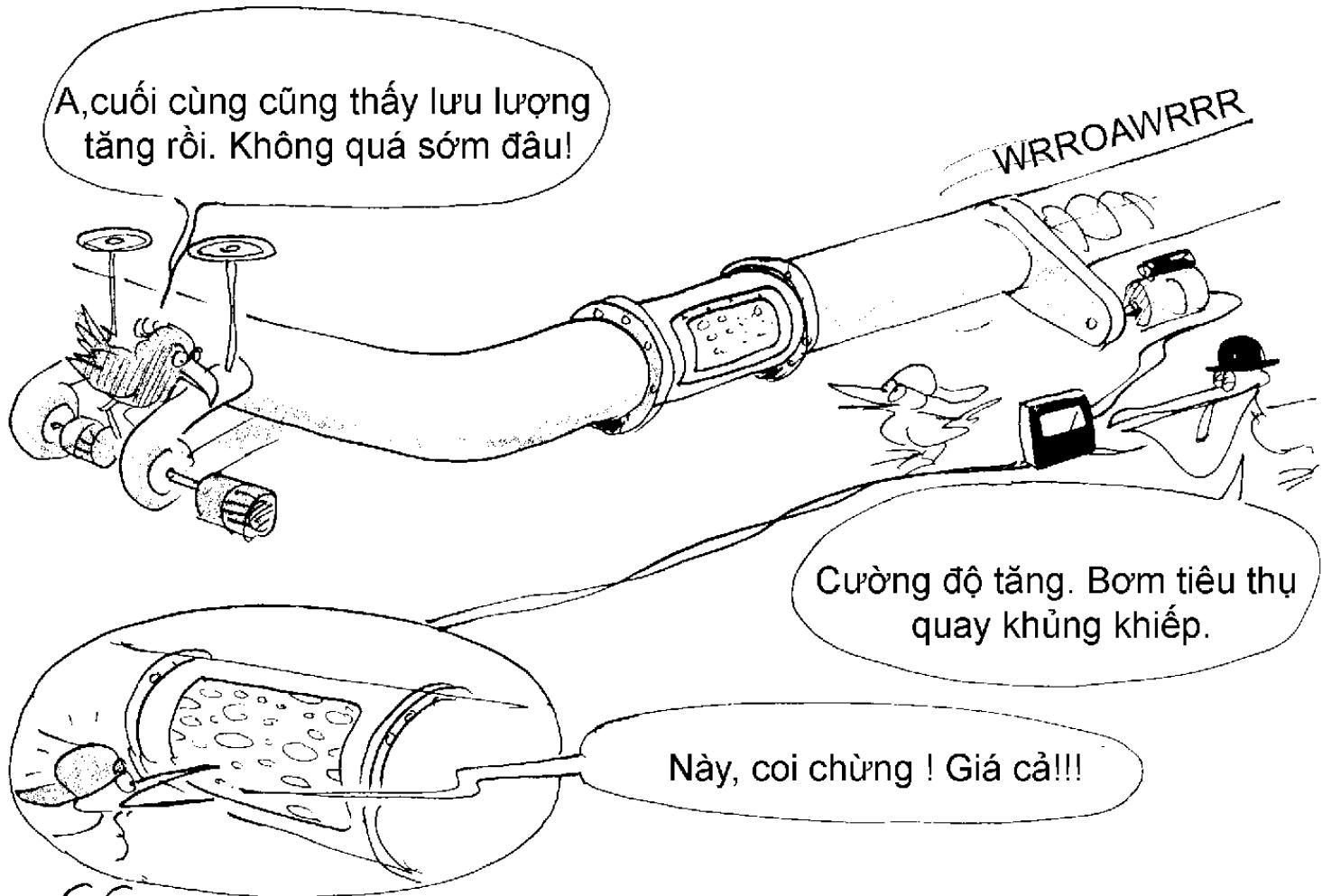
Đó là một cái đèn điện lớn
được ngân quỹ quốc gia
tiếp nhiên liệu

Heh, tắt ngay cái đèn cho tớ, nếu
không sẽ có thảm họa đó!

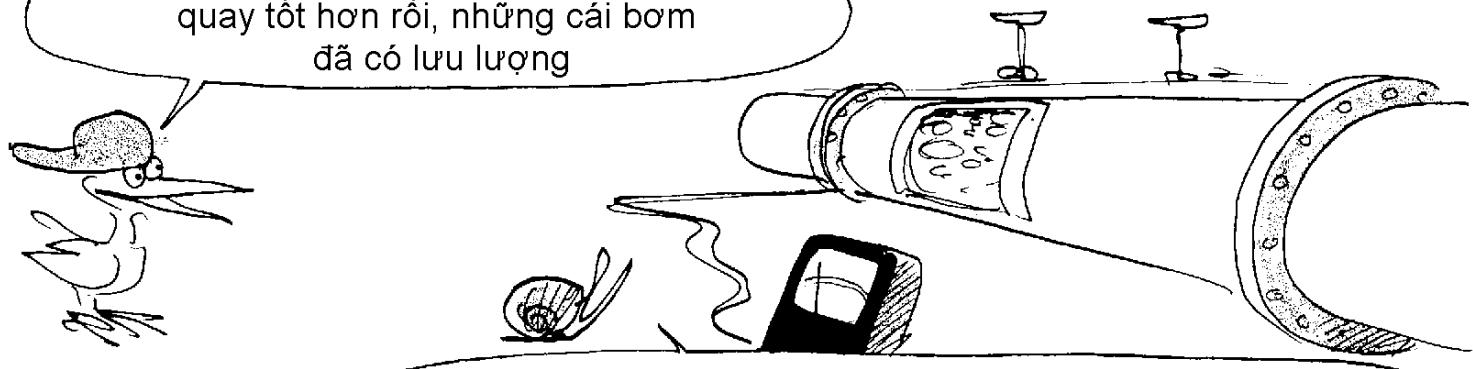
Tăng lưu lượng,
nếu không họ sẽ ngừng QUAY.

Chỉ còn một giải pháp duy nhất

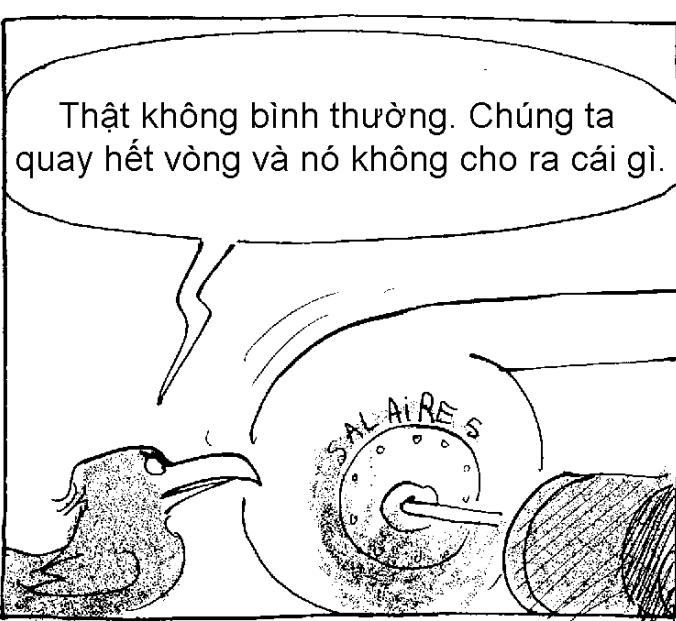
Rồi..ngay lập tức

Dù gì đi nữa thì cuối cùng cái máy cũng
quay tốt hơn rồi, những cái bơm
đã có lưu lượng

Ừ, nhưng nhìn này: mọi cường độ đều giảm!

Ngài THẨM HỌA đã cho thứ gì vào
trong dòng chảy kinh tế vậy?

Cậu muồn nói là tất cả những cái bồn
này đều cạn hết rồi hả?

Không, chúng LUÔN LUÔN
TRỐNG RỖNG!

Khi bắt ổi, tất cả THẨM HÓA
đều giống như vậy. Chúng thổi một
luồng GIÓ lớn trong những cái ống.
Lúc đầu, luồng gió này sẽ đầy
TIỀN đi, đó là một dạng
KÍCH THÍCH

Tiền TIẾT KIỆM sẽ mất giá

Chết, tớ cũng vậy, tớ rút
tiền tiết kiệm của tớ đây

Một dạng TRỐNG
RỖNG KINH TẾ

Không có cái quái gì cả.

Nhưng tất cả sẽ đồng nhất và
kết quả là TIỀN mất giá

Giá cả tăng vọt

VỐN TƯ BẢN cũng vậy....

NHÀ TƯ BẢN!

Thất thoát vốn
A, đồ vô lại!!!!

Chúng ta đến vừa đúng lúc !

Nhà TƯ BẢN,
tôi cần vốn của ông.

Hả, đóng băng
mắt rồi !!!!

Đừng trẻ con thế!

Ông ta đi đâu rồi?

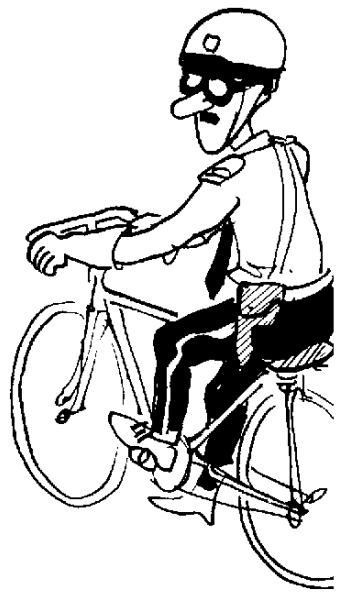
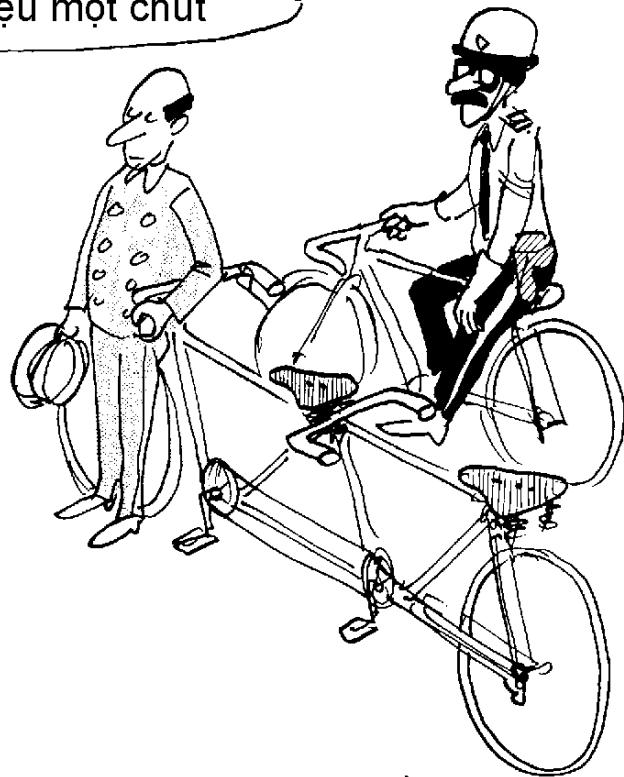
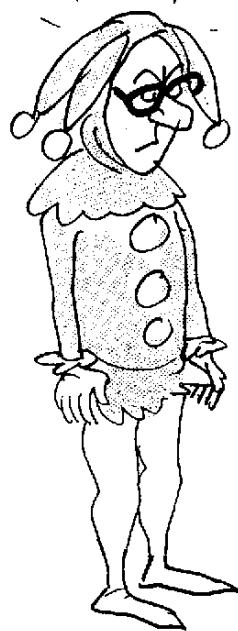
Ông ta nhẫn lại gì nè

Hãy cố định lương, giảm thuế lợi tức
của các công ty, an sinh xã hội
và trợ cấp cho chúng tôi đầu tư.
Nhà tư bản

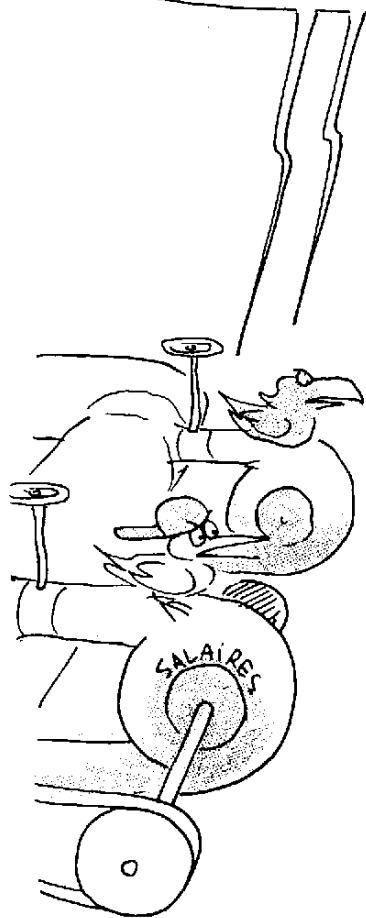

Nhưng....SỨC MUA sẽ giảm xuống. Người ta sẽ
càu nhau. Và bơm tiêu thụ, đến phiên nó,
sẽ không hoạt động nữa.

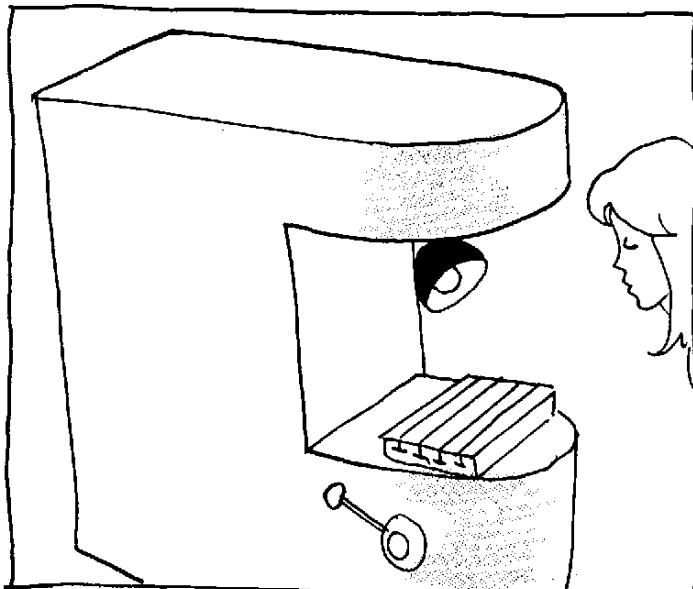
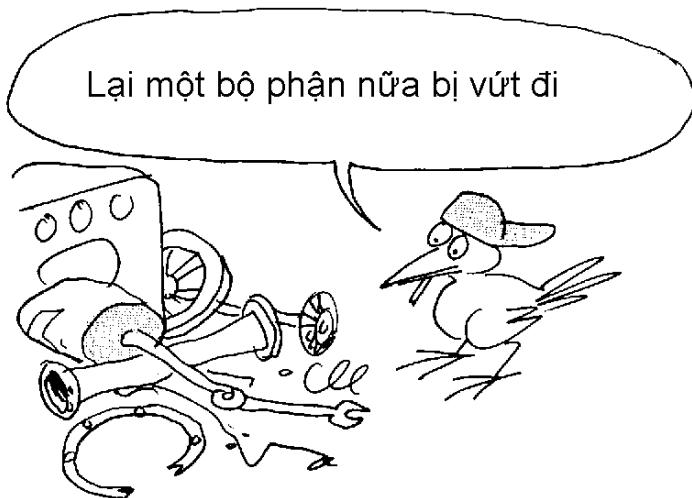
Hãy bắt đầu bằng việc
tiết kiệm nhiên liệu một chút

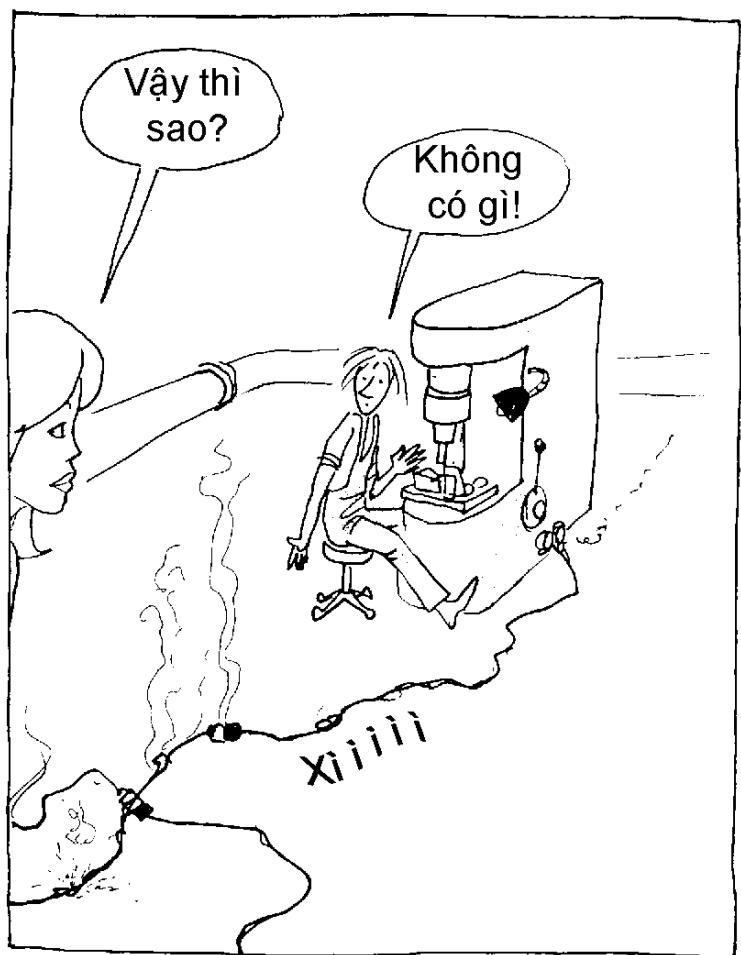
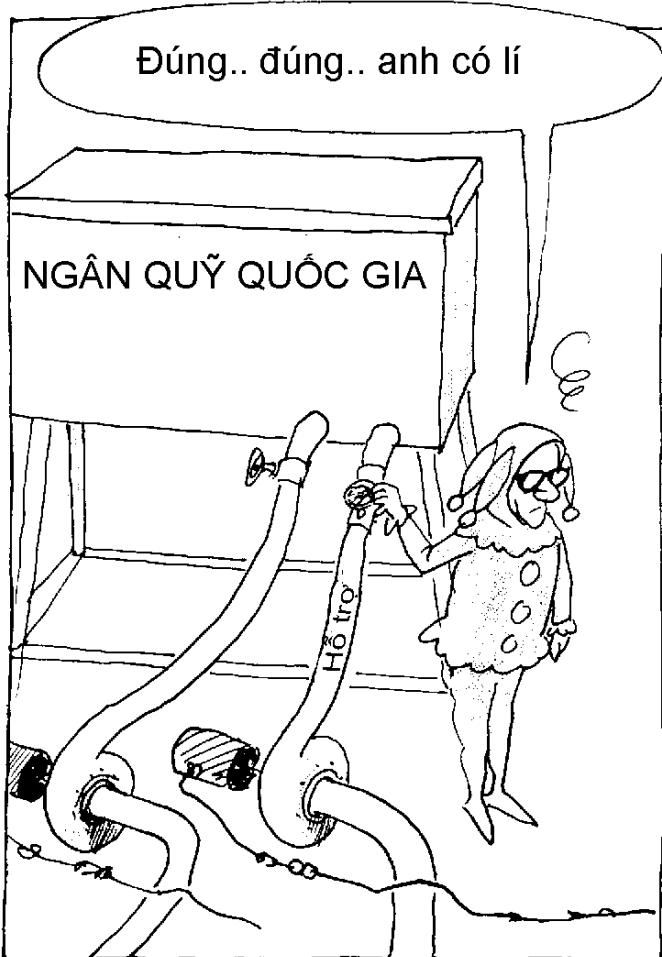

Tiền không còn giá trị nữa
Lưu lượng tăng!!!!

PHẦN KẾT

Thảm kịch ở nước ta là những thát thoát trên đường dẫn.

